

KULTURRÅDET

**KULTURRÅDETS ÖVERSYN AV
BIDRAG TILL ARRANGÖRER
INOM MUSIKOMRÅDET**

Box 27215, 102 53 Stockholm
Besök: Borgvägen 1–5 Tel: 08 519 264 00
kulturradet@kulturradet.se www.kulturradet.se

KULTURRÅDET

Innehåll

Innehåll

1 Inledning.....	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte.....	7
1.3 Mål.....	7
2 Utgångspunkt för hur bidrag till musikarrangörer ser ut idag	8
2.1 Uppdrag om kartläggning av arrangörer 2012	8
2.2 Konstnärsnämndens enkätsammanställning	9
2.3 Förordning (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet	9
2.4 Införandet av sakkunniga och referensgrupp.....	9
2.5 Direktiv för bidrag till musikarrangörer	10
2.6 Implementering av kartläggningens förslag	11
2.7 Praxis i samband med beredning av ansökningar från riksorganisationer	12
2.7.1 Historik	12
2.7.2 Hantering av enheten för verksamhetsstöd, handläggare och utredare	13
3 Uppföljning av bidrag till musikarrangörer 2015.....	15
4 Synpunkter från referensgruppen för arrangörsbidrag	21
5 Juridiska aspekter av Kulturrådets bidragsgivning.....	24
Legalitetsprincipen	24
Objektivitetsprincipen	24
Likhetsprincipen	24
6 Riksorganisationer	25
6.1 Dialog med riksorganisationer.....	25
6.2 Samlade synpunkter på Kulturrådets förslag på möjliga ändringar i verksamhetsbidrag till musikarrangörer	26
6.2.1 Ska både juridiska personer och enskilda firmor kunna söka verksamhetsbidrag?	26
6.2.2 Typ av medfinansiering	27
6.2.3 Vidareförmedling av bidrag.....	27
6.2.4 Möjlighet för fleråriga bidrag	27
7 Ytterliga aspekter att beakta i utformning av nya riktlinjer för bidrag till musikarrangörer.....	28
7.1 Ekonomiskt behov i arrangörsledet	28
7.2 Samspel, ett avtal mellan Musikverket och MAIS	28
7.3 Bidrag till fria musikgrupper	29

7.4 Kultursamverkansmodellen och det fria kulturlivet	30
8 Analys, slutsatser och förslag	31
8.1 Det nationella perspektivet	31
8.1.1 Regelverk för bidraget	31
8.1.2 Nationell överblick	31
8.2 Juridiska aspekter av vidareförmedlingen av bidrag	34
8.3 Förslag till förändringar av musikarrangörsbidraget	35
8.3.1 Typ av medfinansiering	35
8.3.2 Öppna för enskilda näringsidkare att söka verksamhetsbidrag	36
8.3.3 Ta bort vidareförmedling av bidrag	36
8.3.4 Två- eller treåriga bidrag	37
8.3.5 Sammanställning samt konsekvenser av förslag till förändringar	38
8.3.6 Konsekvenser av att inte förändra bidraget	39
8.4 Kommunikationsinsats	39
8.5 En strategi för musikområdet?	39
9 BILAGA A. Direktiv från 2015, GD 2015:166	41

Sammanfattning

Kulturrådet har under de senaste åren sett ett behov av att genomföra en genomlysning av verksamhetsbidraget till musikarrangörer mot bakgrund av de förändringar som ägt rum i musiklivet och i regelverket för bidraget, Kulturrådets uppdrag och diskussioner med referensgrupperna inom musikområdet. De förändringar som föreslås går ut på att göra bidragsgivningen mer tillgänglig genom att öppna den för enskilda firmor och aktörer med andra typer av medfinansiering än enbart kommunalt och regionalt stöd. Utöver detta föreslås i nya riktlinjer för bidraget att vidareförmedling av verksamhetsbidrag via riksorganisationer tas bort. Aktörer som tidigare fått bidrag via riksorganisationer är välkomna att söka bidrag direkt hos Kulturrådet för att ingå i en enda beredning av bidrag och i samma granskning från en referensgrupp enligt likhetsprincipen. I och med detta har referensgruppen möjlighet att fullfölja sitt uppdrag och utifrån ett mer heltäckande underlag lämna förslag på beslut med grund i förordningen enligt vilken statsbidraget ska främja mångfald, kvalitet och förnyelse samt annan kulturpolitiskt värdefull utveckling inom det fria kulturlivet.

Arrangörsledet är mötespunkten mellan musiker och publik. Arrangörerna är därmed oundgängliga för musikområdet och för att nå de kulturpolitiska målen. För att genomföra sitt uppdrag på ett mer ändamålsenligt sätt behöver Kulturrådets bidragsgivning vara mer flexibel, effektiv och rättssäker. Rättssäkerheten säkerställs genom att alla ansökningar bedöms på samma bedömningsgrunder av en och samma referensgrupp samt genomgår samma beredningsprocess. Förändringarna i bidraget ger Kulturrådet ökad möjlighet till nationell överblick och möjlighet att bättre samordna resurser på regional nivå.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Kulturrådet och Konstnärsnämnden fick 2012 i uppdrag av regeringen att kartlägga och analysera arrangörsverksamheten inom musikområdet. Detta uppdrag föranleddes av ett konstaterat behov av översyn av bidrag till musikarrangörer både i delbetänkandet av Kultursamverkansutredningen *Spela samman – En ny modell för statens stöd* (SOU 2010:11) och i slutbetänkandet av Utredningen om en nationell musikplattform *I samspel med musiklivet – en ny nationell plattform för musiklivet* (SOU 2010:12). Kulturrådets rapport *Arrangörer på musikområdet* (2013) ger en beskrivning av hur stödet växt fram och utvecklats, hur arrangörerna arbetar och vad deras verksamhet betyder för musiklivet lokalt och nationellt samt ett antal slutsatser och förslag till utveckling av stödet inom området. Utöver denna rapport publicerade Konstnärsnämnden under våren 2013 rapporten *Musikers och komponisters synpunkter på arrangörer* som sammanfattar resultatet av en enkätundersökning, där musiker och komponister fick svara på frågor om arrangörerna.

I budgetpropositionen för 2012 föreslogs en förstärkning av bidragen till det fria musiklivet med minst 14 miljoner kronor. Medlen tillfördes anslag 2:2 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* i Kulturrådets regleringsbrev för 2012. Dessa medel är en del av medlen som tidigare finansierade Rikskonserter. Med tidigare medel från Rikskonserter inrättades även en ny plattform för stöd till musiklivet, *Musikplattformen*, under Statens musiksamlingar (nuvarande Musikverket). Ytterligare en förstärkning av musikområdet har möjliggjorts av Kulturrådets regleringsbrev för 2018 där anslag 2:2 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* generellt stärkts med 25 miljoner kronor.

I samband med ansökningsomgångarna för verksamhetsbidrag till musikarrangörer inför 2014, 2015 och 2016 samt för projektbidrag till musikområdet 2014 och 2015 beslutade Kulturrådet att ge grupper med sakkunniga inom musikområdet i uppdrag att göra bedömningar av ansökningar och lämna förslag inför GD-beslut. Direktiv för bidrag till musikarrangörer beslutades i juni 2015 och gällde från och med ansökningsomgångar inför verksamhetsåret 2016. En referensgrupp för musikarrangörer inrättades under våren 2016 och har sedan dess gjort bedömningar av ansökningar om verksamhets- och projektbidrag till musikområdet. Detta arbete med sakkunniga och referensgruppsledamöter har stärkt både kvaliteten och legitimiteten i bedömning av ansökningarna samt genererat breda diskussioner om strukturerna för musiklivet i Sverige i stort och om förutsättningarna för ett varierat och kvalitativt musikaliskt utbud i hela landet.

I maj 2016 inledde Kulturrådet ett utvecklingsarbete där myndighetens bidragsgivning i alla dess delar skulle ses över. Utvecklingsarbetet syftar till att effektivisera och kvalitetssäkra Kulturrådets bidragsgivning, uppföljning och återrapportering. Processerna ska kännetecknas av hög kvalitet, transparens och användarvänlighet. Bland annat har Kulturrådet tagit fram enhetliga mallar för beslut, beslutat om bilaga med villkor för bidrag samt beslutat om nya riktlinjer för bidragsgivningen. Syftet med dessa riktlinjer är att, så långt det är möjligt, uppnå en likformighet i hur ett ärende hanteras från ansökan till redovisning av beviljat bidrag. Grunden är likabehandling av alla inkomna ansökningar. Det bör också finnas en enhetlighet i insamling och hantering av ansöknings- och redovisningshandlingar, då detta möjliggör för myndigheten att utveckla och analysera sin bidragsgivning utifrån ett relevant och kvalitetssäkrat underlag.

Kulturrådet planerade i sin verksamhetsplan för 2018 att genomföra en kvalitativ och uppdaterad analys och uppföljning av konstområdena och deras behov. På musikområdet såg Kulturrådet ett behov av att genomföra mindre justeringar i samband med framtagande av riktlinjer för bidrag till fria musikgrupper, samverkan med komponister och fonogramstöd samt behov av djupare analys av bidrag till musikarrangörer.

Allt detta har föranlett att Kulturrådet under 2018 sett behovet av att göra en översyn av hur bidraget till musikarrangörer ser ut idag i förhållande till behoven inom musikområdet. Kulturrådet har bl.a. i beslut om verksamhetsbidrag till musikarrangörer i februari 2018 (GD 2018:31, KUR 2017/6075), informerat om att bidraget skulle ses över under våren 2018 och att förändringar av bidraget kunde ske redan inför ansökningsomgången under hösten 2018 för verksamhet 2019. I beslutet anges följande:

Kulturrådet och Kulturrådets referensgrupper inom musikområdet ser ett stort behov av att förändra bidragen till musikarrangörer för att bättre tillgodose behovet, bättre motsvara förväntningarna inom musiklivet och för att på ett mer ändamålsenligt sätt kunna fördela medel utifrån kulturpolitiska prioriteringar inom bidragsgivningen. Därför kommer arrangörsbidraget att ses över under våren och kan komma att förändras redan under hösten inför ansökningsomgången för 2019.

Översynen avser att synliggöra möjliga förändringar i bidragsgivningen till musikarrangörer med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen, i Kulturrådets uppdrag som framgår av förordning (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd och i förordning (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet.

1.2 Syfte

Syftet med översynen är att undersöka vilka arbetssätt och metoder för bidragsgivning som är mest ändamålsenliga för Kulturrådet i sitt arbete att främja ett högkvalitativt musikutbud i hela landet. Slutsatserna av översynen ska bidra till Kulturrådets samlade kunskap och ligga till grund för förslag till nya riktlinjer för verksamhets- och projektbidrag för musikarrangörer.

1.3 Mål

Målen med översynen är:

- att beskriva Kulturrådets musikarrangörsbidrag med utgångspunkt i uppföljning av bidrag till musikarrangörer 2015 och nuvarande struktur för verksamhets- och projektbidrag till musikarrangörer
- att ge Kulturrådet en bild av effekterna av Kulturrådets insatser på musikarrangörsområdet med utgångspunkt i sammanställning av redovisningar av verksamhetsbidrag för 2015
- att särskilt analysera vidareförmedling av bidrag som görs av riksorganisationer och vad det innebär (juridiska aspekter, utgångspunkter för riksorganisationernas bedömning av ansökningar, hantering av uppföljning av vidareförmedlat bidrag)
- att föreslå förändringar i bidragsgivningen till arrangörer inom musikområdet med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen, Kulturrådets uppdrag och förordning (2012:516), Kulturrådets beslutade riktlinjer för bidragsgivningen, dialog med riksorganisationer och synpunkter från referensgruppen för musikarrangörer

- att beskriva möjliga konsekvenser av föreslagna förändringar i riktlinjer för bidragen
- att vara en del av underlaget för en framtida strategi för Kulturrådets arbete inom musikområdet för främjandet av ett högkvalitativt och varierat utbud av musik i hela landet
- att ligga som grund för dialog med övriga statliga myndigheter som fördelar bidrag till musikområdet samt i dialog med aktörer inom samverkansmodellen.

2 Utgångspunkt för hur bidrag till musikarrangörer ser ut idag

2.1 Uppdrag om kartläggning av arrangörer 2012

Kulturrådet och Konsthälsnämnden fick i regleringsbrevet för 2012 tillsammans uppdraget att kartlägga och analysera arrangörsverksamheten på musikområdet. Uppdraget skulle genomföras efter samråd med Statens musikverk. Analysen skulle bl.a. omfatta uppnådda resultat inom det statliga området samt bedömningar om hur det nuvarande statliga stödet inom befintliga budgetramar och utifrån de kulturpolitiska målen kunde vidareutvecklas för att öka tillgången av musik av hög kvalitet och för att bättre svara mot behoven inom musiklivet.

Kartläggningen och analysen i rapporten fokuserade särskilt på arrangörsverksamhet som stöds av staten och innehåller en beskrivning av hur verksamheten bland dessa arrangörer fungerade och vilka effekter stödet hade på deras verksamhet. Kartläggningen presenterar en historisk överblick på hur stöd till arrangörer vuxit sedan 1970-talet fram till hur förutsättningar för musikarrangörer såg ut 2012 efter nedläggning av Rikskonserter, införande av samverkansmodellen och inrättandet av Statens musikverk. Rapporten beskriver även hur riksorganisationer började vidareförmedla bidrag från Kulturrådet till sina medlemsorganisationer, vilket formaliserades gradvis 2002–2004 med huvudsyftet att enligt kartläggningen ”*skapa en mer rationell och transparent bidragsfördelning*”. Kulturrådet såg det vid den tidpunkten som en demokratifråga att öka föreningslivets inflytande över de statliga medlen, då mottagarna av medel till musikarrangörer var det civila samhället.

Värt att notera i sammanhanget är att fram till 2008 beviljades arrangörsbidrag endast till föreningar. I regleringsbrevet för Kulturrådet tidigare än 2008 framgår i anslag 28:7 *Bidrag till vissa teater, dans- och musikändamål*, ap.1, att bidrag skulle fördelas till ”*Fria teater-, dans- och musikgrupper samt arrangerande musikföreningar m.m.*”. Från 2008 ändrades formuleringen till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper, arrangörer samt vissa aktörer av kulturpolitiskt intresse*. Från år 2008 var det alltså inte längre endast arrangerande musikföreningar som kunde beviljas bidrag från Kulturrådet, vilket Kulturrådet beaktade i samband med bidragsgivningen till musikarrangörer för 2009 genom att öppna bidragsgivningen för alla typer av juridiska personer.

Det civila samhället har sedan länge haft en stor betydelse för arrangörsleden i spridning av musik i hela landet. Bidrag till musikarrangörer har utvecklats sedan 70-talet utifrån ett samspel mellan den lokala förankringen (genom kommunala bidrag till föreningslivet) och statens ansvar att hålla i ett nationellt perspektiv och säkra att musikedistributionen nådde medborgare i hela landet. På sida 22 i kartläggningen anges att det ”*Genom att bygga in villkoret om lokal medfinansiering i bidragskonstruktionen garanterades kommunernas ansvar.*” Kartläggningen ser bidrag till musikarrangörer som välfungerande men föreslår några förändringar särskilt utifrån den nya förordningen. Enligt kartläggningen ska det långsiktiga målet med statens stöd vara att öka kvaliteten på arrangörsverksamheten inom musikområdet. Kartläggningen belyser frågan om gager till musiker och lyfter tyngden av att prioritera denna fråga i bidragsgivningen till musikarrangörer.

2.2 Konstnärsnämndens enkätsammanställning

Konstnärsnämnden genomförde, i samband med uppdraget om kartläggning av arrangörer, en enkät som vände sig till musiker och komponister. Svarsfrekvensen i den enkäten var så hög att Konstnärsnämnden publicerade en sammanställning av svaren i den egna rapporten *Musikers och komponisters synpunkter på arrangörer*, publicerad i juni 2013. Av sammanställningen framgår bl.a. följande angående arrangemang på föreningar och klubbar:

”Artisterna har oftast förståelse för att det saknas utrustning och professionella förutsättningar i föreningar och mindre klubbar, och att det uppvägs av ett engagemang och positivt bemötande. Men i artisternas önskelista står arrangörsutbildningar med en god portion marknadsföring, producentutbildning, större kulturpolitiskt ansvar bland arrangörer med offentligt stöd, bättre nationell och regional organisation av turnéslingor m.m., mer stöd till musiker och arrangörer.”

Kulturrådet beaktade enkätsammanställningen i utformandet av direktiv för bidrag till musikarrangörer 2015 och i formulerandet av frågor i ansökningsblanketterna.

2.3 Förordning (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet

Denna förordning som reglerar bidrag till musikarrangörer utfärdades den 28 juni 2012 och trädde i kraft den 1 januari 2013 och av den framgår bl.a. följande:

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet.

2 § Ändamålet med statsbidraget är att främja mångfald, kvalitet och förnyelse samt annan kulturpolitiskt värdefull utveckling inom det fria kulturlivet.

3 § Statsbidrag enligt denna förordning får lämnas till en aktör som är verksam i Sverige inom teater, dans och musik eller annan scenkonstrelaterad verksamhet,

4 § Statsbidrag får lämnas till verksamhet av professionell art i form av verksamhetsbidrag eller projektbidrag.

6 § Statsbidrag får lämnas endast till verksamhet som har även annan finansiering. Vid fördelning av statsbidrag ska hänsyn tas till om verksamheten redan beviljats annat statligt stöd.

2.4 Införandet av sakkunniga och referensgrupp

Enligt förslagen i kartläggningen ”Arrangörer på musikområdet” inrättade Kulturrådet grupper med sakkunniga för bedömning av ansökningar om projektbidrag och verksamhetsbidrag till musikarrangörer. De sakkunniga lämnade förslag på vilka ansökningar som skulle beviljas bidrag under perioden 2013–2015 i samband med beredning av alla ansökningsomgångar för projektbidrag 2014–2015 och verksamhetsbidrag till musikarrangörer inför verksamhetsåren 2014–2016.

Dokumentet *Uppdrag till referensgruppen för bidragsgivning till musikarrangörer*, inrättat av Kulturrådets styrelse och beslutat av generaldirektören den 1 april 2016 (GD 2016:67, Dnr Adm 2016/41), anger att referensgruppernas uppgift är att medverka i beredningen av ärenden inför styrelsens eller generaldirektörens beslut genom att avge förslag till fördelning av statliga bidrag inom sina respektive konstområden. Grupperna har endast en konsultativ funktion och fattar således inga beslut. Referensgruppernas arbete

ska utföras i enlighet med tillämpliga regler för statlig förvaltning samt efter direktiven för bidraget. Syftet med referensgrupperna är att:

1. stärka Kulturrådets kvalitativa bedömning av bidragsansökningar inom musikområdet och därigenom legitimiteten i Kulturrådets beslut om bidrag.
2. med sin samlade kunskap och erfarenhet uppdatera och utveckla Kulturrådets kompetens, samt
3. stödja Kulturrådet i arbetet med att skapa förutsättningar för en konstnärlig och kulturpolitisk utveckling inom respektive konstområde.

Det ingår också i ledamöternas uppdrag att fortlöpande diskutera kvalitetsbegreppet samt konstområdets behov för fortsatt utveckling. Detta gäller även för referensgrupperna för andra bidrag hos Kulturrådet.

2.5 Direktiv för bidrag till musikarrangörer

I december 2008 hade Kulturrådets styrelse en principdiskussion angående bidraget till musikarrangörer. Denna principdiskussion kom att lägga grunden för riktlinjer och därmed bli styrande för bidragsgivningen till musikarrangörer mellan 2009 – 2015. Utgångspunkt för diskussionen var att förtydliga principerna för bidragsgivningen till musikarrangörer. Anledningarna till detta var att bidragsgivningen uppfattades som otydlig för sökande och mottagare. Utöver detta var det viktigt att diskutera förändringen i regleringsbrevet för 2008. Regleringsbrevet riktade inte längre bidrag till ”arrangerande musikföreningar” som regleringsbrevens fram till 2007, utan anger att det disponeras medel för ”arrangörer” (se även avsnitt 2.1 ovan). Från och med 2008 var det inte längre ett krav att den sökande organisationen skulle vara en förening för att få bidrag.

Andra stora förändringar efter 2008 var att andra organisationsformer än föreningar kunde söka bidraget både för året-runt-verksamhet (som tidigare) och för festivaler av nationellt intresse. Verksamhetsbidrag för musikarrangörer kunde från och med 2009 lämnas främst till arrangörer som hade till primär uppgift att anordna offentliga konserter och som har en omfattande, permanent och regelbunden konsertverksamhet. Detta kunde även innefatta organisationer som inte enbart arrangerade offentliga konserter men som i sin verksamhet bedrev musikverksamhet som var omfattande och kontinuerlig. Bidrag kunde även lämnas till flera arrangörer i samverkan, riksorganisationer för ideella arrangörer samt arrangörer av festivaler.

Ett krav för statligt stöd till enskilda arrangörer var att verksamheten även finansierats av kommun och/eller landsting/region. Kommunal och/eller regional finansiering var dock ingen garanti för att statligt bidrag skulle beviljas.

Vid styrelsemötet den 20 maj 2015 (Sty 2015;4) delegerades till generaldirektören att fatta beslut om direktiv för stöd till fria aktörer inom musikområdet i enlighet med det förslag till direktiv som presenterades samt den diskussion som fördes på mötet. I juni 2015 tog generaldirektör Staffan Forssell beslut om direktiv för bidrag till musikarrangörer (GD 2015:166).

Kulturrådet beslutade om dessa direktiv som vägledning för sökande av bidrag för konsertverksamhet och främjande insatser för arrangörer inom musikområdet. Direktiven avsågs vara styrande för referensgruppen och sakkunniga när de lämnar förslag till vilka ansökningar som ska beviljas bidrag. Direktivet återges i sin helhet i BILAGA A.

2.6 Implementering av kartläggningens förslag

Nedan återges kartläggningens förslag gällande bidrag till musikområdet, vilka förslag som påverkade direktivet för bidragsgivningen till musikarrangörer som Kulturrådet beslutade under våren 2015 och jämförelse med tidigare bidragsgivning till musikarrangörer.

Förslag i kartläggning av arrangörer 2013	Kulturrådets hantering av förslag i förhållande till direktiv framtaget 2015	Jämförelse med tidigare bidragsgivning till musikarrangörer
<i>Stödet till det fria musikområdet ska rymma dagens verksamhetsbidrag till fria musikgrupper och verksamhetsbidrag till arrangörer på musikområdet.</i>	Detta har inte implementerats då bidragen har delvis samma mål men ska användas på olika sätt.	Gagefrågan har generellt synliggjorts sedan 2013. Fria musikgrupper ska som regel inte använda bidrag för gager medan bidrag till musikarrangörer avser att möjliggöra betalning av gager till engagerade musiker i arrangörens konsertverksamhet.
<i>Till stödet knyts en referensgrupp med bred kompetens från musikområdet.</i>	Detta har implementerats med försöksperiod på tre år med sakkunniga, därefter inrättades en referensgrupp.	Detta kan vara den största förnyelsen i bidrag till musikarrangörer vid sidan av framtagande av direktiv
<i>Enligt Kulturrådets och Konstnärsnämndens bedömning bör ansvaret för fördelningen av verksamhetsbidraget till arrangörer på musikområdet i huvudsak kvarstå i samma omfattning som idag hos de riksorganisationer som i fortsättningen är intresserade med undantag av Sveriges orkesterförbund, Musik- och Kulturföreningarnas samarbetsorganisation (MoKS) och Kontaktnätet</i>	Riksorganisationer fortsätter att ansvara för fördelning av verksamhetsbidrag till arrangörer har implementerats genom direktiv och gäller i första hand Svensk Jazz, Kammarmusikförbundet och Riksförbundet för folkmusik och dans (RFoD). Kulturrådet har följt förslaget om Sveriges orkesterförbund men inte för Kontaktnätet och MoKS	I helheten enligt tidigare praxis, Kulturrådet har dock inte utslutit MoKS och Kontaktnätet från bidragsgivningen till musikarrangörer, dessa har fortsatt att fördela bidrag genom konsertsubvention
<i>Riksorganisationerna bör få ersättning av Kulturrådet för sitt fördelningsarbete även i fortsättningen.</i>	Detta har implementerats genom direktiv. Riksorganisationer har möjlighet att få medel till sin egen verksamhet för vissa typer av insatser som beskrivs i direktivet.	I helheten enligt tidigare praxis
<i>Arrangörer kan söka statsbidrag antingen hos en riksorganisation eller direkt hos Kulturrådet.</i>	Detta har implementerats genom direktiv.	I helheten som tidigare
<i>Arrangörer som söker hos Kulturrådet bedöms av en referensgrupp.</i>	Detta har implementerats genom direktiv och uppdrag till referensgrupp och innefattar alla ansökningar	Ny insats

<i>Kulturrådet utformar under 2013 efter samråd med riksorganisationerna direktiv för stödet till lokala arrangörer på musikområdet.</i>	Detta har implementerats	Ny insats
<i>Med stöd av förordning (2012:516) ska verksamhetsbidrag till arrangörer på musikområdet kunna ges till aktör som är verksam inom Sverige och som bedriver verksamhet av professionell art. Sådan arrangörsverksamhet som inte är av yrkesmässig art men som ändå bedöms vara kulturpolitiskt angelägen får prövas i annan ordning.</i>	Detta har implementerats	Enligt praxis kan Sveriges orkesterförbund ansöka om bidrag inom ansökningsomgång för verksamhetsbidrag till musikarrangörer men bidrag har beviljats med stöd i förordningen (2012:517) om statsbidrag till kulturella ändamål
<i>Det är viktigt att staten stödjer festivaler som kan sägas ha nationell betydelse både ur ett konstnärligt perspektiv och ur ett medborgarperspektiv. Sådana ansökningar ska utan undantag prövas av den referensgrupp som föreslås tillsättas vid Kulturrådet inom ramen för det föreslagna stödet till det fria musiklivet.</i>	Detta implementerades delvis, enligt direktivet kan bidrag inte sökas av riksorganisationer för att vidarefördela bidrag till medlemmar som endast bedriver festivalverksamhet.	Delvis ny insats, då arrangörer av enbart festivaler hänvisas att söka direkt från Kulturrådet.

2.7 Praxis i samband med beredning av ansökningar från riksorganisationer

2.7.1 Historik

2008 publicerade Riksrevisionen rapporten *Kulturbidrag – effektiv kontroll och goda förutsättningar för förnyelse?* (RiR 2008:14). Riksrevisionens övergripande slutsatser var dels att det fanns vissa brister i Kulturrådets interna styrning och kontroll av bidragsprocessen, dels att förutsättningarna för omprövning och förnyelse brast i flera avseenden. För att komma till rätta med de brister som förelåg måste regeringens och de bidragsgivande myndigheternas styrning och kontroll av bidragssystemet förändras på flera punkter. Riksrevisionen ansåg också att myndigheterna borde se till att uppföljning och utvärdering av såväl bidragsmottagare som bidragstyper skärptes i syfte att få dokumenterat underlag för omprövning och förnyelse i bidragssystemet. Vidare ansåg Riksrevisionen att Kulturrådet ställde otillräckliga krav på återrapportering av utbetalda bidrag.

En av Riksrevisionens rekommendationer utifrån detta var att Kulturrådet borde förstärka rutinerna för återrapportering från bidragsmottagarna och i ökad utsträckning använda återrapporteringen i dokumenterade uppföljningar och utvärderingar av bidragsgivningen. Specifikt för musikarrangörersbidraget blev effekten av Riksrevisionens rapport att rutinerna för bland annat vidareförmedlingen via riksorganisationer ändrades.

Fram till 2009 sökte riksorganisationer bidrag för vidareförmedling till sina medlemmar med varierande underlag från medlemsföreningarna både i samband med ansökningar och redovisningar. De tog emot ansökningarna från sina medlemsföreningar men det underlag som kom till Kulturrådet varierade mellan de olika riksorganisationerna. I samband med ansökningsomgångar för verksamhetsbidrag 2011, med ansökningsperiod under

2010, kontaktade Kulturrådet riksorganisationerna som tidigare beviljats bidrag för att diskutera underlag i samband med ansöknings- och redovisningsförfarande. Med syftet att få en bättre överblick på riksorganisationernas insatser i samband med ansökningar och redovisningar och för en mer ändamålsenlig uppföljning av bidrag till musikarrangörer, standardiserade Kulturrådet så småningom underlaget som riksorganisationerna behövde skicka i samband med ansökningar och redovisningar från och med hösten 2010. Det underlaget gällde från början en Excel-fil med konsertsammanställning för genomförda konserter och en Excel-fil (från hösten 2010) och sammanställning av medlemsföreningarnas ekonomiska utfall (från våren 2011 i samband med redovisningar).

Att sammanställa data från medlemsföreningarna visade sig inte att vara en enkel uppgift för riksorganisationerna, utifrån de tillgängliga digitala verktygen. Att sammanställa Excel-filer kunde t.ex. innebära att överföra data från Word-filer till Excel-filer för varje medlemsförening. Då undersökte Kulturrådet möjligheten att bistå med ett digitalt verktyg så att insamling av uppgifter från medlemsföreningar skulle ske via Kulturrådets ärendehanteringssystem, utan att för den skull generera inkomna ärenden. Detta betydde i praktiken att Kulturrådet tillverkade ansöknings- och redovisningsblanketter utifrån det underlaget som tidigare efterfrågades i Excel-filer (från början konsertsammanställning och budget/ekonomiskt utfall). Blanketterna innehöll också frågor som var riksorganisationsspecifika. Kulturrådet har genom åren utökat underlaget som efterfrågas i blanketterna men det motsvarar fortfarande inte alla frågor som ställs i blanketter för aktörer som söker bidrag direkt hos Kulturrådet. Denna tjänst användes av Kammarmusikförbundet, Svensk Jazz, Riksförbundet för Folkmusik och Dans, Kontaktnätet (tillfälligt) samt till Sveriges Orkesterförbund. Kommunikationen kring detta skulle ske mellan riksorganisationerna och Kulturrådets personal som arbetade med blanketter.

I samband med ansöknings- och redovisningsperioder för bidrag hade handläggaren kontakt med riksorganisationerna om vilket underlag som bör skickas in. Detta hade under många år pågått vid sidan om den information för sökande som kommunicerats på Kulturrådets webbsida. Sedan ansökningsomgången inför verksamhetsåret 2018 lade Kulturrådet all information om underlagen som krävdes in från riksorganisationerna på webbsidan. Webbinformationen om bidraget medförde ökad transparens och gav en helhetsbild av bidragets komplexitet, men innebar att det var mycket information att ta till sig som sökande.

2.7.2 Hantering av enheten för verksamhetsstöd, handläggare och utredare

Enligt Kulturrådets enhet för verksamhetsstöd (EVS) blev riksorganisationer erbjudna att använda Kulturrådets system för emottagande av ansökningar från 2010, då Svensk Jazz och Riksförbundet för folkmusik och dans (RFoD) tackade ja till möjligheten. Svensk Jazz använder vårt system för att ta fram data som gäller verksamhetens ekonomi och genomförande, men inte för konserter. Kammarmusikförbundet började använda tjänsten 2011 och Sveriges orkesterförbund 2012. Kontaktnätet använde tjänsten 2013–2014 men valde senare att inte använda den. De andra har använt Kulturrådets system sedan dess. För redovisningar har tjänsten använts av Svensk Jazz (från 2012), RFoD (från 2013), Sveriges orkesterförbund (från 2013) och Kammarmusikförbundet (från 2014). Notera dock att Sveriges orkesterförbunds bidrag bereds separat i särskild ordning då deras bidrag inte regleras av förordning (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans och musikområdet.

EVS tillverkar och utför ändringar i riksorganisationernas blanketter. Det varierar hur lång tid det tar att färdigställa blanketterna. Även om inga ändringar görs i blanketterna så innebär hanteringen en del handgrepp som att kontrollera senaste formulär och Excel-

fil samt aktivera formulären, uppdatera årtal och skapa nya blankettexempel, hämta uppgifter om kontaktperson och svarssida per organisation samt uppdatera om organisationen förändrat något i den infrastrukturen, individuell mailkonversation med respektive riksorganisation innan, under och efter avslutad omgång, maila uppdaterad Excel-export samt hela exportkatalogen (efter avslut). Detta arbete kan ta ca 20 timmar fördelade på två tillfällen per år. Om ändringar genomförs i blanketten kan detta arbete ta 40–60 timmar fördelade på två tillfällen per år.

Denna tjänst, alltså användning av Kulturrådets system för att ta emot ansökningar som inte registreras i ärendehanteringssystemet, erbjuds inte till några andra aktörer som söker bidrag hos Kulturrådet. Ur en formulärförvaltningssynpunkt vore det bättre, enligt de personer som arbetar med detta, om alla sökte bidrag via Kulturrådets onlinetjänst. En förändring i ”huvudformuläret” spiller annars över till dessa fyra formulär, vilket är tidskrävande för EVS. I nuläget är den här hanteringen att likställa med ett helt bidrag, alltså ytterligare fyra bidrag att administrera formulär till.

Systemet med vidareförmedling kräver också mycket tid från handläggare för att kommunicera med riksorganisationer angående ansöknings- och redovisningsförfarandet. Uppföljningsarbetet blir också arbetskrävande och otympligt då material från flera olika källor behöver sammanställas. Utöver det kräver själva sammanställning av data sakkunskap hos utredaren om riksorganisationer om man t.ex. vill renodla vissa typer av intäkter och kostnader.

3 Uppföljning av bidrag till musikarrangörer 2015

Kulturrådet har i samband med redovisningar av verksamhetsbidrag till musikarrangörer tagit emot och sammanställt redovisningar från 313 arrangörer som både beviljats bidrag direkt från Kulturrådet och via riksorganisationer för 2015. Kulturrådet valde att utgå från material för 2015 då det underlaget var mest komplett vid tidpunkten för utförande av den kvantitativa sammanställningen av uppgifter från musikarrangörer. Fördelningen beskrivs i tabell 1.

Tabell 1: antal organisationer som söker direkt hos Kulturrådet och via respektive riksorganisation

Ansökningsförfarande	Beviljat bidrag från Kulturrådet för år 2015	Antal aktörer
Direkt från Kulturrådet	17 145 000	63
Direkt från Kulturrådet, riksorganisationers kanslier ¹	4 235 154	7
via Kammarmusikförbundet	2 600 000	87
via Kontaktnätet	700 000	22
via MoKS	400 000	29
via RFoD	1 744 390	35
via Svensk Jazz	4 350 456	70
SUMMA TOTALT	31 175 000	313

¹Här ingår även RANK (700 000 sek)

Under 2015 genomförde dessa arrangörer närmare 5300 konserter över hela landet. Den sammanlagda publiksiffran uppgår, enligt arrangörernas egna beräkningar, till knappt en miljon. Sammanställningen bygger på de redovisningar som kommit in i gällande verksamhet under 2015 och sedan granskats av Kulturrådet. Delvis har materialet som lämnats in från aktörerna varit bristfälligt men efter kompletteringar, bearbetning och rättningar så bedömer vi att de ger en bra bild av hur bidraget har använts och resulterat i.

Generellt anges i beslut för verksamhetsbidrag till musikarrangörer att riksorganisationerna ska meddela Kulturrådet det regionala utfallet i samband med vidareförmedling av bidrag senast i november det året som bidraget avser. Underlaget från riksorganisationer som vidareförmedlar verksamhetsbidrag eller konsertsubvention består av sammanställning av medlemmar som tagit emot bidrag (organisationens namn, kommun, län och bidragsbelopp). Detta innebär i praktiken att Kulturrådet inte har överblicken på hur medlen till musikarrangörer fördelas regionalt vid beslutstillfället i början av året, utan detta kommer först när det regionala utfallet meddelas Kulturrådet i april (riksorganisationer som vidareförmedlar verksamhetsbidrag) respektive november (riksorganisationer som vidareförmedlar konsertsubvention). Det regionala utfallet för verksamhetsbidrag till musikarrangörer 2015 redovisas i tabell 2. Kulturrådet kan se att spridningen som visas i tabell 2 först när det regionala utfallet meddelas Kulturrådet eller i efterhand när redovisningarna skickats in. I tabell 3 redovisas den regionala spridningen för konserter och publik.

Tabell 2: Regional spridning av bidrag över hela landet, alla regioner samt nationell för riksorganisationer

Län	Riksorganisationer, som vidareförmedlar		Övriga musikarrangörer och riksorganisationer		Totalt	
	Beviljat belopp	Andel av totalt beviljat belopp	Beviljat belopp	Andel av totalt beviljat belopp	Beviljat belopp	Andel av totalt beviljat belopp
Blekinge län	352 000	3%	0	0%	352 000	1%
Dalarnas län	628 080	5%	130 000	1%	758 080	2%
Gotlands län	34 000	0%	400 000	2%	434 000	1%
Gävleborgs län	570 000	4%	50 000	0%	620 000	2%
Hallands län	427 000	3%	170 000	1%	597 000	2%
Jämtlands län	161 000	1%	120 000	1%	281 000	1%
Jönköpings län	233 000	2%	0	0%	233 000	1%
Kalmar län	354 000	3%	30 000	0%	384 000	1%
Kronobergs län	330 000	2%	275 000	2%	605 000	2%
Norrbottnens län	338 000	3%	375 000	2%	713 000	2%
Skåne län	1 016 000	8%	3 490 000	19%	4 506 000	14%
Stockholms län	477 000	4%	7 795 000	43%	8 272 000	27%
Södermanlands län	521 000	4%	25 000	0%	546 000	2%
Uppsala län	154 000	1%	80 000	0%	234 000	1%
Värmlands län	464 956	4%	0	0%	464 956	1%
Västerbottens län	427 000	3%	885 000	5%	1 312 000	4%
Västernorrlands län	847 000	6%	65 000	0%	912 000	3%
Västmanlands län	291 000	2%	250 000	1%	541 000	2%
Västra Götalands län	1 278 810	10%	2 835 000	16%	4 113 810	13%
Örebro län	324 000	2%	0	0%	324 000	1%
Östergötlands län	567 000	4%	170 000	1%	737 000	2%
Centrala medel till riksorganisationerna	3 435 154	26%	800 000	4%	4 235 154	14%
SUMMA TOTALT	13 230 000	100%	17 945 000	100%	31 175 000	100%

Tabell 3: Regional spridning av konserter/antal publik

Region	Antal spelningar	Andel av totalt antal spelningar	Publikantal	Andel av totalt publikantal
Blekinge	166	3%	18 045	2%
Dalarna	229	4%	42 000	4%
Gotland	76	1%	8 554	1%
Gävleborg	202	4%	30 172	3%
Halland	148	3%	16 106	2%
Jämtland	50	1%	5 449	1%
Jönköping	50	1%	5 702	1%
Kalmar	119	2%	123 430 ¹	13%
Kronoberg	152	3%	20 546	2%
Norrboten	96	2%	6 631	1%
Skåne	704	13%	110 183	11%
Stockholm	1 155	22%	267 740	28%
Södermanland	167	3%	14 040	1%
Uppsala	65	1%	9 349	1%
Värmland	117	2%	9 579	1%
Västerbotten	240	5%	63 624	7%
Västernorrland	119	2%	19 389	2%
Västmanland	96	2%	8 237	1%
Västra Götaland	1 037	20%	131 808	14%
Örebro	84	2%	9 853	1%
Östergötland	216	4%	38 781	4%
Totalsumma	5 288	100%	959 218	100%

¹Kalmars höga publiksiffror beror på en större festival i regionen

Tabell 4: Sammanställning intäkter för alla organisationer, även riksorganisationernas kanslier

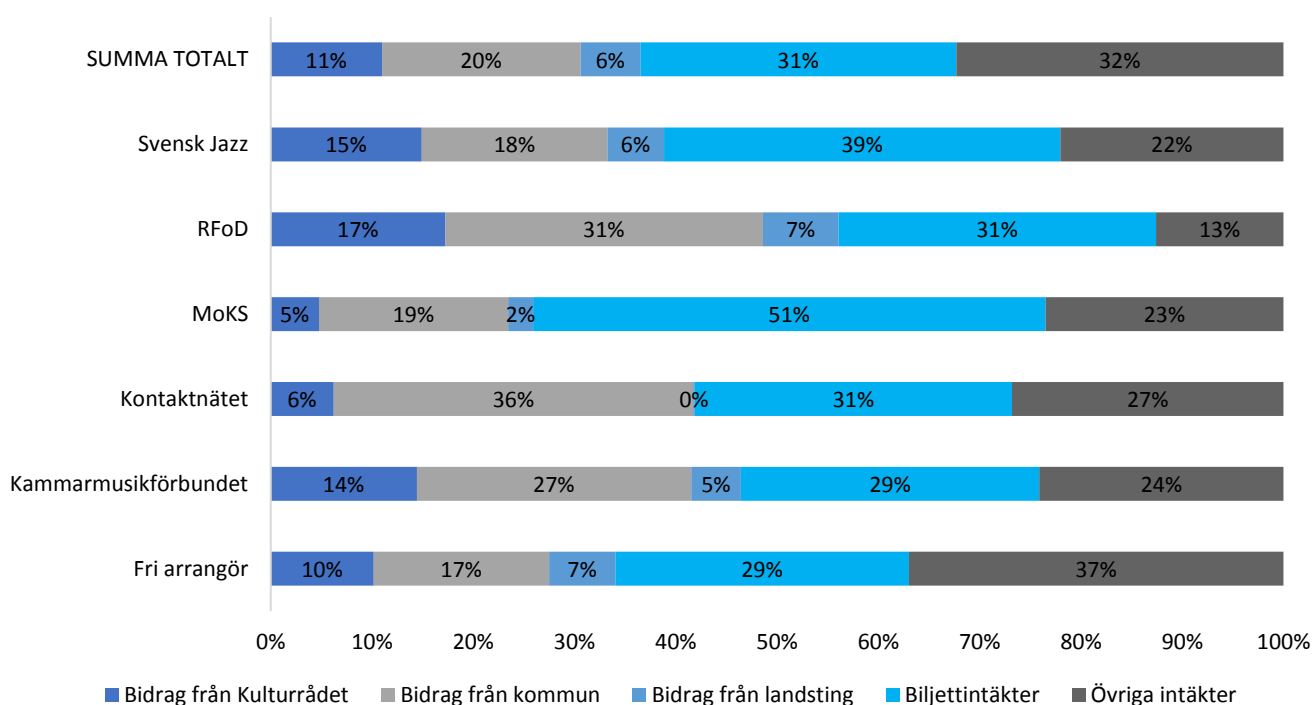
	Summa intäkter	... varav bidrag från Kulturrådet	... varav bi-drag från kommun	... varav bidrag från landsting	... varav biljettintäkter
Fri arrangör	168 842 360	17 145 000	29 126 065	11 022 590	49 187 015
Kammarmusikförbundet, föreningar	18 012 633	2 600 000	4 878 947	885 969	5 306 427
Kontakt nätet, föreningar	11 258 656	700 000	3 998 000	18 000	3 526 096
MoKS, föreningar	8 387 347	400 000	1 567 165	206 700	4 243 242
RFoD, föreningar	10 119 409	1 744 390	3 173 311	755 567	3 172 484
Svensk Jazz, föreningar	29 184 488	4 350 456	5 352 134	1 628 700	11 427 873
Kontakt nätet, kansli	2 006 937	200 000	0	0	0
Kammarmusikförbundet, kansli	845 627	600 000	20 000	0	0
MoKS, kansli	1 897 370	0	0	128 211	0
RFoD, kansli	1 753 916	685 610	0	0	0
RANK	1 481 055	700 000	0	0	0
MAIS	269 746	100 000	0	0	0
Svensk Jazz, kansli	4 824 124	1 949 544	0	0	0
SUMMA TOTALT	258 883 668	31 175 000	48 115 622	14 645 737	76 863 137

Tabell 5: Sammanställning kostnader för alla organisationer, även riksorganisationernas kanslier

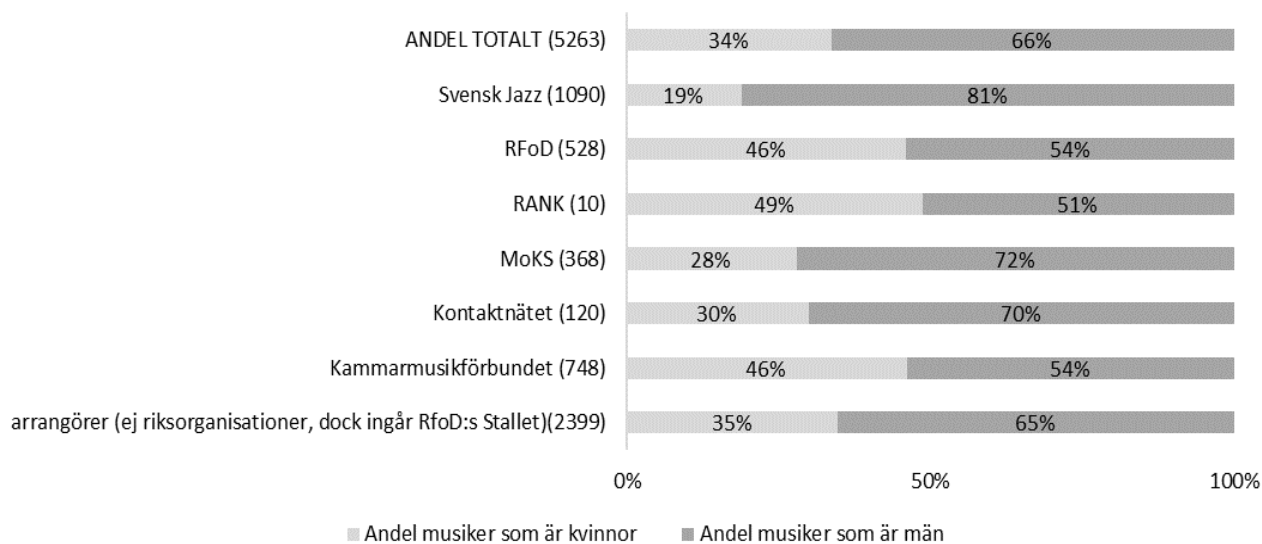
	Summa totala kostnader	... varav gager för musiker/grupper	... varav lönekostnader och arvoden (administration)	... varav lokal-kostnader
Kammarmusikförbundet - föreningsverksamhet	18 408 562	10 394 825	679 325	1 354 687
Kammarmusikförbundet - central verksamhet	3 318 596	0	288 625	3 720
Kontakt nätet - föreningsverksamhet	10 469 797	2 944 444	1 480 360	1 155 267
Kontakt nätet - central verksamhet	2 870 193	367 026	1 577 712	81 634
MoKS - föreningsverksamhet	8 429 739	4 145 387	940 344	1 338 311
MoKS - central verksamhet	2 620 346	400 000	1 469 976	46 119
RFoD - föreningsverksamhet	10 246 335	4 928 371	995 125	638 068
RFoD - central verksamhet	3 649 552	72 962	1 119 676	124 293
Svensk Jazz - föreningsverksamhet	24 980 447	13 220 604	790 188	1 079 637
Svensk Jazz - central verksamhet	9 126 242	0	3 166 281	257 893
RANK	1 446 629	655 185	0	29 700
MAIS	269 756	0	0	0
Fria arrangörer	168 521 109	40 370 591	1 264 520	15 513 770
SUMMA TOTALT	264 357 303	77 499 395	13 772 132	21 623 099

Biljettförsäljning är arrangörernas enskilt största inkomstkälla följt av kommunala bidrag. De största kostnaderna ligger i löner och gager. Andra stora kostnadsposter som inte redovisas i tabellen är resor, traktamenten och marknadsföring.

Figur 1: Fördelning av intäktsstyper för bidragsmottagare som arrangerar konserter (fria arrangörer samt riksorganisationernas medlemsföreningar)

Figur 2: Musiker, totalt antal och andel kvinnor och män. Antal spelningar andelarna är beräknade på inom parentes.

Sammanställningen könsfördelningen grundar sig inte på unika musiker och musikgrupper utan räknas per spelning. Andel kvinnor på scenen har ökat med ca 1 procentenhet per år sedan 2011 då andel musiker som är kvinnor var 29 procent.

Tabell 6. Festivaler, publik och konserter

Aktör	Totalt antal spelningar	...varav festivalspelningar, antal	Andel festivalspelningar av totala spelningar	Total publik	...varav festivalpublik, antal	Andel festivalpublik av total publik
Kammarmusik-förbundet	748	71	9%	59 778	6 711	11%
Kontakt nätet	120	54	45%	173 489	161 736	93%
MoKS	368	116	32%	126 186	87 675	69%
RFoD	553	133	24%	41 977	14 304	34%
Svensk Jazz	1090	77	7%	129 336	27 029	21%
RANK	10	10	100%	486	486	100%
Fria arrangörer	2399	553	23%	427 966	157 401	37%
SUMMA TOTALT	5288	1014	19%	959 218	455 342	47%

Värt att notera i tabell 6 är att det genomförs 550 festivalspelningar bland de som söker bidrag direkt från Kulturrådet och 451 bland de som söker via riksorganisationerna.

Generellt visar uppföljningen att det genomförs en bred konsertverksamhet med professionella musiker med stöd av Kulturrådets musikarrangörsbidrag. Det finns en mångfald av musikaliska uttryck men precis som i andra delar av Kulturrådets bidragsgivning till musikområdet finns det brist på vissa uttryck. Vad gäller musikalisk och kulturell mångfald finns det ett antal organisationer inom arrangörsbidraget som genom åren traditionellt drivit arbetet ur ett interkulturellt perspektiv. Generellt finns det en större medvetenhet bland arrangörer om att beakta mångfaldsperspektivet, inte minst i samband med publikarbetet. Det är även värt att notera att vissa arrangörer är konstområdesövergripande och kan få andra typer av bidrag från Kulturrådet.

4 Synpunkter från referensgruppen för arrangörsbidrag

Kulturrådet har fyra referensgrupper på musikområdet: fonogram (musikutgivning), fria musikgrupper, musikarrangörer och samverkan med komponister. Referensgrupperna består av ledamöter som är aktiva deltagare och har olika roller i det professionella musikk livet. I deras uppdrag ingår att med sin samlade kunskap och erfarenhet uppdatera och utveckla Kulturrådets kompetens samt stödja Kulturrådet i arbetet med att skapa förutsättningar för en konstnärlig och kulturpolitisk utveckling inom musikområdet.

Kulturrådet inrättade, som tidigare nämnts, en referensgrupp för musikarrangörer under våren 2016. Referensgrupperna har, utifrån diskussioner under de två senaste åren, i samband med ansökningsomgångar av verksamhetsbidrag till musikarrangörer inför 2017 och 2018, resonerat kring en dubbel inlåsnings effekt i bidraget. Den första inlåsnings effekten är att Kulturrådet har tidigare beviljade bidrag som utgångspunkt för bidragsfördelningen. Detta innebär i praktiken att bidragsbeloppen har varit relativt statiska genom åren till de arrangörer som beviljas bidrag. Den andra inlåsnings effekten är en konsekvens av den första, då en betydlig del av arrangörsbidraget går till riksorganisationer som i sin tur vidareförmedlar bidrag till sina medlemmar i form av verksamhetsbidrag eller konsertsubvention. Då ansökningar från riksorganisationer bedöms på aggregerad nivå, och då beloppen beviljas på aggregerad nivå, har referensgruppen mycket begränsad möjlighet att göra bedömningar av ansökningarna som inkommer från medlemsorganisationer.

Referensgruppen avser i samband med bedömningen av ansökningar, så långt det är möjligt utifrån strukturen för bidrag till musikarrangörer, att prioritera arrangörer som står för spjutspets, nytänkande och med en god geografisk spridning i hela landet, utöver kvalitet och övriga kulturpolitiska prioriteringar och mål. En arrangör som vågar bjuda in unga/oetablerade/nyttänkande ensembler ska prioriteras enligt referensgruppen. Det är viktigt att våga stödja nya initiativ och okonventionella arrangörer. En stabil budget ger möjlighet att satsa på udda arrangemang. För bidrag till riksorganisationer, där medel riktas till riksorganisationernas medlemmar, har referensgruppen dock, återigen, i dagsläge inte möjlighet att göra prioriteringar till enskilda medlemmar hos dessa organisationer.

Referensgruppen har också resonerat kring huruvida en arrangörsstruktur som organiserar sig genrevis följer den konstnärliga utvecklingen inom musikområdet. Referensgruppen ser en risk att denna struktur inte fångar upp den progressiva rörelsen inom musikområdet, som både kan vara genre- och konstområdesövergripande. Här bör man nämna att delbetänkande av Kultursamverkansutredningen, *Spela Samman – en ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet* (SOU 2010:11), antytt denna problematik:

”Vi vill också uppmärksamma behovet av att se över stödet till arrangörerna. En nackdel med dagens system är att fördelningsmodellen bygger på en uppdelning mellan olika konstnärliga genrer som i hög grad är historiskt betingad. Detta samtidigt som utvecklingen inom många konstområden innebär att olika uttryck blandas och korsbefruktar varandra. Ett annat skäl som talar för att den nuvarande ordningen bör ses över är att resurserna på regional nivå behöver samordnas bättre. I mindre län kan det uppstå situationer där olika offentligt stödda verksamheter med i stort sett liknande verksamhet konkurrerar om samma publik och samma scener. Vi bedömer att en bättre samordning och en närmare koppling med de ideellt verkande musikarrangörerna, Riksteatern och de regionala teatrarnas och musikinstitutionernas verksamhet skulle vara gynnsam för kulturlivet i hela landet.”

Detta uppmärksammas i Kulturrådets kartläggning ”Arrangörer på musikområdet” men problematiseras inte där. Bland ansökningar från fria musikgrupper genom åren får man en nyanserad bild av musikaliska uttryck och Kulturrådet kan konstatera att gränserna mellan genrerna ofta är flytande. De fria grupperna kan i ansökan själva definiera vilken genre deras musik hör till. Vid sidan av mer renodlade benämningar på genrer (pop, folk, jazz osv.) finns många genreöverskridande exempel som ”jazz/swing/bebop/ nordisk folkmusik/originalmusik”, ”nuevo tango/minimalism/världsmusik/kammarmusik” eller ”improvisation/rock/folk”, för att ta tre exempel från ansökningar.

Referensgruppen anser att Kulturrådet behöver ta ett ökat ansvar för att främja utvecklingen av arrangörsleden. Det är svårt för nya arrangörer att komma in i systemet. Det är referensgruppens mening att hela bidragsfördelningen bör hanteras av Kulturrådet. Riksförbunden har självklart en fortsatt viktig roll gentemot sina medlemsföreningar för att stärka den nationella strukturen för spridning av musik av hög kvalitet. Referensgruppen förstår att en omläggning av bidragsgivningen, enbart med direkt fördelning av medel, påverkar Kulturrådets hantering av bidrag men ser samtidigt ett akut behov av utvärdering av arrangörsbidraget med särskilt fokus på riksorganisationernas vidareförmedling av bidrag.

Referensgruppen konstaterar att de gager som anges i ansökningar generellt är låga och att staten ligger långt efter den kommunala och regionala medfinansieringen av musikarrangörerna. För att skapa bättre förutsättningar för musikerna, och för att möjliggöra en god geografisk spridning i utbudet av högkvalitativ musik, understryker referensgruppen att medel från Kulturrådet i större utsträckning bör beviljas till de organisationer som arrangerar konserter. Det bör tilläggas att låga gager i högre grad drabbar musiker inom genrer där fasta anställningar sällan förekommer.

Referensgruppen har reagerat på att underlaget som Kulturrådet begär från riksorganisationer i samband med ansökningar från medlemsorganisationer skiljer sig från underlaget från de som söker direkt från Kulturrådet, då det bygger på en annan blankettversion.

Allt detta pekar på att det är svårt att utgå från likabehandling när förutsättningarna för att söka hos riksorganisationer alternativt från Kulturrådet är så olika. Den stora principiella frågan som referensgruppen ställer är: hur säkerställer Kulturrådet att bidrag vidarefördelas med utgångspunkt i kulturpolitiska prioriteringar?

Referensgruppen har även önskat att Kulturrådet tar ställning till ett antal principiella frågor, här är några av dem:

- Hur bör referensgruppen i en ansträngd budgetram prioritera mellan året-runt arrangörsverksamheter och festivaler?
- Hur bör referensgruppen prioritera mellan organisationer med anställd personal och ideella föreningar med helt oavlönad personal?
- Hur görs prioriteringar inom befintlig budget när referensgruppen behöver ställa sådana verksamheter som skiljer sig från varandra i både professionalitet och ekonomiska muskler?
- Hur ställer man verksamheter med egna scener (en betydlig minoritet) i förhållande till verksamheter som enbart arrangerar och inte har ansvar för en lokal?
- På vilka grunder görs prioriteringar inom den ekonomiska ramen för bidraget beträffande riksorganisationer inom musikområdet? Frågan gäller både

helheten av bidraget och andelen som går till riksorganisationerna samt de riktade medlen till en riksorganisations centrala verksamhet och för vidareförmedling av verksamhetsbidrag/konsertersubvention.

- Hur ska referensgruppen, utifrån budgetramen för bidraget, göra bedömningar av ekonomiskt behov och ställa ideella föreningar med mycket begränsad budget i förhållande till företag med helt andra ekonomiska förutsättningar?

Utifrån referensgruppens resonemang har Kulturrådet sett ett behov av följande insatser:

- Kulturrådet behöver se över riktlinjerna för bidrag till musikarrangörer. Bland annat bör det ses över om kommunalt och regionalt stöd ska vara en förutsättning för ett verksamhetsbidrag. Kulturrådet bör också se över möjligheten till ett två- eller treårigt bidrag till musikarrangörer som har intressant verksamhet men inte uppbär ett kommunalt/regionalt stöd. Kulturrådet behöver bli bättre på att skapa förutsättningar för nya initiativ i hela landet.
- Kulturrådet behöver även göra ett uppsökande arbete för ökad mångfald i bidragsgivningen samt utveckla arbetet kring hur man stödjer organisationer i samband med ansökningsförfarandet.
- Kulturrådet bör sikta på att i framtiden ställa som krav att arrangörer som tar del av det statliga stödet ska betala gager som motsvarar åtminstone Musikerförbundets minimitariff.

5 Juridiska aspekter av Kulturrådets bidragsgivning

Som en viktig del i översynen har genomgång av juridiska aspekter gjorts tillsammans med myndighetens jurist. Den juridiska genomgången har gällt bidragsgivningen i allmänhet och en överblick av tillvägagångssättet vid beredning av musikarrangörer i synnerhet.

Som ett resultat av det arbetet beslutades det att följande principer från förvaltningslagen skulle tas upp i dialogen med riksorganisationer:

Legalitetsprincipen

Legalitetsprincipen innebär att offentliga organs beslutanderätt måste ha stöd i lag.

Objektivitetsprincipen

Objektivitetsprincipen kommer till uttryck i såväl Europakonventionen som EU-rätten och är på samma sätt som legalitetsprincipen grundläggande för myndighetens verksamhet. Principens kärna kan beskrivas som en skyldighet att agera sakligt och opartiskt. Bestämmelser som syftar till att garantera saklighet och opartiskhet inom den offentliga förvaltningen finns i såväl grundlag som vanlig lag.

Inom förvaltningsrätten innebär objektivitetsprincipen ett förbud för myndigheterna att låta sig vägledas av andra intressen än dem som de är satta att tillgodose eller att grunda sina avgöranden på hänsyn till andra omständigheter än sådana som enligt tillämpliga författningar får beaktas vid prövningen av ett ärende.

Likhetsprincipen

Likhetsprincipen innebär för Kulturrådet liksom objektivitetsprincipen att vi i vår handläggning av ärenden ska iaktta saklighet och opartiskhet men ställer också krav på att vi ska beakta allas likhet inför lagen. Likhetsprincipen framgår av 1 kap. 9 § regeringsformen.

Det är alltså av yttersta vikt att vi i vår bidragsgivning säkerställer att alla sökande organisationer behandlas lika.

6 Riksorganisationer

6.1 Dialog med riksorganisationer

Kulturrådet genomförde under perioden maj till juni 2018 möten med de riksorganisationer som ansökt om verksamhetsbidrag inför verksamhetsåret 2018 och som beviljats bidrag antingen i form av verksamhetsbidrag eller projektbidrag. Totalt träffade Kulturrådet åtta riksorganisationer: Riksförbundet för folkmusik och dans (RFoD), Kammarmusikförbundet, Musikarrangörer i samverkan (MAIS), Riksförbundet arrangörer av nutida konstmusik (RANK), Kontaktnätet, Svensk Live, Svensk Live – Unga arrangörsnätverk (tidigare MoKS) och Sveriges Orkesterförbund. För varje organisation bjöds verksamhetsledaren och en person från styrelsen in.

Kulturrådet har i olika sammanhang, bl.a. i beslut GD 2018:31 (KUR 2017/6075), informerat aktörer som sökt verksamhetsbidrag att det bidraget skulle ses över under våren 2018 och att förändringar av bidraget kunde ske redan inför ansökningsomgången under hösten 2018 för verksamhet 2019. Av inbjudan till möte med var och en av riksorganisationerna har det framgått att översynen av bidrag till musikarrangörer är en del av Kulturrådets arbete med att revidera samtliga riktlinjer för bidrag som är kopplade till referens- och arbetsgrupper. Kulturrådet har också i inbjudan informerat att ambitionen med framtagande av nya riktlinjer är att göra en bearbetning så att de bidrar till fältets utveckling på bästa sätt och att riktlinjerna ska uppfattas som tydliga och relevanta för de sökande aktörerna. Kulturrådet har utöver detta informerat om att de nya riktlinjerna kommer att träda i kraft redan under hösten inför ansökningsomgången 2019. Syftet med mötena med riksorganisationerna var att informera dem om detta arbete, att inhämta synpunkter om riksorganisationernas bild av arrangörsbidragets olika delar, samt göra en avstämning kring riksorganisationernas verksamhet.

Följande frågor skickades till riksorganisationer som en förberedelse inför det mötet:

- Gör en bred beskrivning av er främjande roll för arrangörsleden i Sverige;
- Framför era åsikter om hur er vidareförmedling av stöd från Kulturrådet via riksorganisationer till medlemsorganisationer fungerar;
- Framför era synpunkter om vilka behov som finns i musiklivet och vilka förändringar i stort och i bidragsgivningen från Kulturrådet som skulle kunna främja ert område.

På mötena med RFoD, Kammarmusikförbundet, Svensk Jazz, Svensk Live, Svensk Live – Unga arrangörsnätverk, RANK, MAIS och Kontaktnätet presenterade Kulturrådet bakgrunden till mötet:

- Kulturrådet befinner sig mitt i en process av översyn av bidragsgivning i alla dess delar
- Behov av att göra en utvärdering av verksamhetsbidrag till musikarrangörer då fem år har passerat sedan kartläggningen genomfördes (blev det någon förändring sedan dess?)
- En referensgrupp har hunnit lämna förslag till beslut vid två ansökningsomgångar och har diskuterat olika arrangörsfrågor även på övergripande nivå
- Tendens: förändrat ansökningsunderlag de senaste åren
- Juridiska utmaningar
- Utifrån detta har vi avsatt tid för att göra en genomlysning av arrangörsbidrag

Frågorna som skickades till riksorganisationerna diskuterades utifrån respektive riksorganisations verksamhet.

Av mötet framgick att utgångspunkten för nya riktlinjerna är följande:

- Det pågående myndighetsövergripande projekt för översyn och utveckling av Kulturrådets bidragsgivning sedan 2016; den nya bidragsprocessen syftar till bl.a. transparens och rättssäkerhet i bidragsgivningen
- Synpunkter från ämnesexperter i Kulturrådets referensgrupper inom musikområdet angående bidragsgivningen till musikområdet
- Förordning (2012:517) med instruktion för Kulturrådet
- Förordningen (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater- dans- och musikområdet

Utifrån förordningen (2012:516), som reglerar bidrag till musikarrangörer, har Kulturrådet informerat om bidragsfördelningen till musikarrangörer ska bidra till Kulturrådets målpuppfyllelse i förhållande till Kulturrådets uppdrag och kulturpolitiska prioriteringar. Kulturrådet informerade även om att viktiga utgångspunkter i samband med framtagande av riktlinjer för bidrag är likhetsprincipen och objektivitetsprincipen som i kombination leder till lika behandling av ansökningar.

Utifrån detta har Kulturrådet informerat och diskuterat med riksorganisationerna om följande ändringsutrymme i riktlinjer för bidrag till musikarrangörer:

- Öppna verksamhetsbidrag för enskilda firmor?
- Öppna verksamhetsbidrag för alla typer av medfinansiering (hittills har organisationer med kommunalt/regionalt bidrag prioriterats)?
- Verksamhet av professionell art: kommer att fortsätta att innefatta ideella föreningar förutsatt att utbudet är professionellt
- Riksorganisationernas roll: Alla är överens om att riksorganisationer som får bidrag spelar en viktig främjande roll för professionalisering av arrangörsleden
- Vidareförmedling av bidrag, fortsätta eller ej med det? Utmaningar i samband med detta: likhetsprincipen, brist i Kulturrådets överblick på hur bidrag fördelas, inlåsningsseffekt av bidragsbelopp
- Undersökning av möjligheten att fördela två- eller treåriga bidrag

Kulturrådet har i sina samtal med riksorganisationerna tydliggjort att de har en viktig främjande roll för professionaliseringen av arrangörsleden.

Kulturrådet har också haft dialog med Sveriges orkesterförbund. Men då denna översyn utgår ifrån innehållet i förordning (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet och Sveriges orkesterförbund inte beviljas bidrag inom det anslag som är kopplad till den förordningen, så kommer förslagen i den här översynen inte att avse Sveriges orkesterförbunds bidrag.

6.2 Samlade synpunkter på Kulturrådets förslag på möjliga ändringar i verksamhetsbidrag till musikarrangörer

6.2.1 Ska både juridiska personer och enskilda firmor kunna söka verksamhetsbidrag?

De flesta riksorganisationer är neutrala eller positiva till den frågan. En aspekt som lyftes var att en enskild näringsidkare har ett stort ekonomiskt ansvar då hen är personligt ansvarig för sin verksamhet. Det är med andra ord ett stort personligt ansvarstagande, vilket kan vara både positivt och negativt. Som en fördel med förändringen betonas också av en

riksorganisation att fokus flyttas till att det viktiga är verksamheten, inte organisationsformen. En riksorganisation anser det som en dålig idé att öppna för enskilda firmor då den icke vinstdrivna föreningsformen är bäst lämpad för musikarrangörer.

6.2.2 Typ av medfinansiering

Alla riksorganisationer är försiktigt positiva eller neutrala till att Kulturrådet inte ställer krav på kommunal och regional medfinansiering. Även om vissa farhågor lyfts så anser riksorganisationerna generellt att det inte finns någon större risk att kommuner och regioner skulle låta bli att bevilja ett stöd enbart på grund av att en aktör uppbär bidrag från Kulturrådet. Det kan tvärtom vara en stämpel på att det är en kvalitativ verksamhet och kanske t.o.m. generera ett kommunalt/regionalt bidrag hos de som saknar det. Det bör tilläggas att kommunalt stöd i hela landet kan ha helt andra bedömningsgrunder och skäl för beviljande än det statliga verksamhetsbidraget till musikarrangörer.

6.2.3 Vidareförmedling av bidrag

På frågan om hur vidareförmedling av bidrag fungerar anser de riksorganisationer som beviljar bidrag idag, antingen i form av verksamhetsbidrag eller konsertsubvention, att det finns ett väl bearbetat tillvägagångssätt för detta. De som vidareförmedlar bidrag vill gärna fortsätta med detta, precis som samtalen i kartläggning *Arrangörer på musikområdet* antydde. Argument för att det är riksorganisationer som bör hantera ansökningar från sina medlemsföreningar är att de känner bäst föreningarnas verksamheter och att riksorganisationernas legitimitet bekräftas av vidareförmedlingen av statligt bidrag. De vidareförmedlande organisationerna lyfter också att de uppfattar förslaget om att avskaffa vidareförmedlingen som att Kulturrådet saknar förtroende för riksorganisationerna.

Riksorganisationer som inte vidareförmedlar verksamhetsbidrag är positiva till att det skulle vara Kulturrådet som granskar alla ansökningar om verksamhetsbidrag, bland annat lyfts frågan om lika behandling av alla ansökningar som ett argument. De anser även att det finns kunskap och beredskap hos riksorganisationen för att ge stöd till medlemmarna att fylla i ansökningarna. Frågan om konsertsubvention har diskuterats och det finns potential för att hitta andra former för medfinansiering än den nuvarande formen. Generellt kan man säga att de riksorganisationer som vidareförmedlar verksamhetsbidrag (RFoD, Kammarmusikförbundet och Svensk Jazz) är mest måna om att bidragsansökningar även fortsättningsvis hanteras av dem och att de som inte vidareförmedlar verksamhetsbidrag är mest positiva till att Kulturrådet skulle hantera alla ansökningar.

6.2.4 Möjlighet för fleråriga bidrag

Alla riksorganisationer välkomnar starkt möjligheten att se sina och arrangörernas verksamheter finansierade på två- eller tre-årsbasis. Detta skulle innebära en stor förändring med möjlighet till planering på ett helt annat sätt. Som det ser ut idag får musikarrangörer beslut i slutet av januari eller början av februari för det året verksamheten avser. Vad gäller aktörer som får bidrag vidareförmedlade från riksorganisationer kan beslut komma i februari eller mars. Många arrangörer vågar inte sätta program förrän de vet hur mycket bidrag de har att röra sig med, därför äventyras större delar av vårens program.

7 Ytterliga aspekter att beakta i utformning av nya riktlinjer för bidrag till musikarrangörer

7.1 Ekonomiskt behov i arrangörsledet

Under de senaste åren har söktrycket på verksamhetsbidrag till musikarrangörer ökat avsevärt och innefattat många aktörer som inte är ideella föreningar och som har större omsättningar än tidigare. Från delar av det fria musiklivet har kritik riktats mot staten och Kulturrådet för en uppfattad snedfördelning av medel mellan olika musikaliska fält. Både i förhållandet av medel till det fria musiklivet och till institutioner samt i inbördesförhållandena av bidragsbelopp till det fria musiklivet mellan olika musikaliska fält.

Musiksverige visar i sin rapport Musikbranschen i siffror – statistik för 2016 den svenska musikbranschens omsättning i form av intäkter som genererats via musikanvändning i lagliga distributionskanaler på den inhemska marknaden och exportmarknaden. Den svenska musikbranschen omsatte nästan tio miljarder kronor 2016, vilket motsvarar en ökning på cirka nio procent jämfört med året innan. Konsertintäkterna 2016 stod för drygt hälften av de totala intäkterna. De uppgick till 5,5 miljarder kronor och representerade därmed 55 procent av musikbranschens samlade intäkter från den inhemska marknaden och exportmarknaden. I dessa siffror ingår arenaspelningar med nationella och internationella artister såväl som mellanstora och mindre konserter. Dessa siffror säger ingenting om huruvida branschen går med vinst eller ej, utan de kan ses som en storleksreferens för att sätta bidrag till musikarrangörer i ett nationellt sammanhang. Bidrag från Kulturrådet till musikarrangörer utgör en väldigt liten del av medfinansieringen till musikarrangörer i landet. Det är i det sammanhanget desto viktigare att Kulturrådet är skarp i bedömningen av hur och var de statliga satsningarna ska genomföras för ett högkvalitativt utbud av musik i hela landet. Bedömningen av behovet av satsningar bör göras av en referensgrupp och i förhållande till befintliga medel. Behovet av ekonomiskt stöd kan vara väldigt stort i förhållande till hela musikbranschen, men den relevanta frågan är var de statliga medlen, utifrån ett kulturpolitiskt perspektiv, bäst kan bidra till att uppnå önskad effekt.

7.2 Samspel, ett avtal mellan Musikverket och MAIS

Enligt röster i musiklivet finns det fortfarande ett tomrum efter Rikskonserter. Musikverket tecknade ett s.k. uppdragsavtal med MAIS under hösten 2016 (diarienummer Musikverket 0816/16). 2016 hade Musikverket möjligheten enligt regleringsbrevet att teckna uppdragsavtal för att kunna arbeta proaktivt med det fria musiklivets förutsättningar att samverka, utvecklas och förnyas.

Upprinnelsen till avtalet var en förstudie som gjordes av MAIS angående förutsättningarna för fria musikaktörer att organisera turnéer i Sverige, samt två samråd med musiklivet på initiativ av Musikverket. Till samråden bjöds fria aktörer, riksorganisationer och regionala musikorganisationer. Efter Rikskonserter nedläggning 2011 upplevde flera av dessa aktörer att det saknades en samordning av rikstäckande turnéer. Särskilt uppmärksammades att det var svårt att samarbeta över regiongränserna. Musikverkets avtal med MAIS kring utvecklingen av turnéstrukturer i Sverige har sedan dess reviderats något, och ett nytt avtal skrevs på i april 2018 (diarienummer Musikverket 0455/18). Avtalet sträcker sig t.o.m. juli 2019. Inom ramen för avtalet arbetar man med pilotverksamhet för att få igång samarbeten mellan parter kring framtida hållbara strukturer. Förhoppningen är att pilotverksamheten ska generera kunskap kring de nuvarande förutsättningarna för det fria musiklivet att turnera i Sverige, men också att initiera samarbeten som kan fortsätta även när avtalet löpt ut och de medel som funnits inom ramen för avtalet har förbrukats. Projektägaren kommer att göra en återrapportering till Musikverket när projektet är avslutat.

7.3 Bidrag till fria musikgrupper

Bidrag till musikarrangörer och till fria musikgrupper har samma syfte, att musik av hög kvalitet ska nå hela landet. Kulturrådet har under de senaste åren konstaterat att ett stort antal fria musikgrupper med hög konstnärlig kvalitet huvudsakligen spelar i stora städer i Sverige eller utomlands. Det är dock Kulturrådets uppgift att se till att det sker en bättre spridning av högkvalitativ musik för en publik i hela landet. Vad gäller det professionella musikutbudet i Sverige ser referensgruppen för fria musikgrupper ett behov av att genom bidragsgivningen ge de fria musikgrupperna möjlighet att komma ut och spela i hela landet, även utanför storstäder. Därför har referensgruppen i de senaste ansökningsomgångarna uppmärksammat fria musikgrupper som turnerar i hela landet och utanför storstadsområden, vilket har påverkat referensgruppens bedömning (beslut GD 2017:163). Den geografiska spridningen av konserter genomförda i Sverige 2017 framgår av tabell 7.

Kulturrådet konstaterar utifrån ansökningsunderlag från fria musikgrupper att det finns anledning att se över helheten av bidragen till det fria musiklivet och hur det kan bereda bättre möjligheter för fria musikgrupper som bedöms av hög kvalitet att spela i hela landet. Detta gäller verksamhetsbidrag och turnébidrag till fria musikgrupper samt bidrag till musikarrangörer. Kulturrådet anser i det sammanhanget att länken mellan fria musikgrupper och arrangörer, det så kallade mellanledet, bör stärkas. Det ledet kan utgöras av aktörer som koordinerar och medfinansierar turnéer, bokare, producenter, m.fl.

Tabell 7: Länsvisa fördelning av konserter genomförda av fria musikgrupper som beviljades verksamhetsbidrag för 2017.

Län	Antal konserter	Andel av konserter
Blekinge	65	2%
Dalarna	90	3%
Gotland	16	0,5%
Gävleborg	95	3%
Halland	146	4%
Jämtland	59	2%
Jönköping	35	1%
Kalmar	76	2%
Kronoberg	51	2%
Norrbottn	95	3%
Skåne	346	10%
Stockholm	1 021	30%
Södermanland	165	5%
Uppsala	108	3%
Värmland	45	1%
Västerbotten	70	2%
Västernorrland	99	3%
Västmanland	79	2%
Västra Götaland	622	18%
Örebro	53	2%
Östergötland	34	1%
Totalsumma	3 370	100%

7.4 Kultursamverkansmodellen och det fria kulturlivet

Förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet reglerar bidrag som går till landsting i genom kultursamverkansmodellen. År 2018 ingår alla Sveriges regioner i kultursamverkansmodellen med undantag av Stockholms läns landsting. Av förordningen framgår att landstinget ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället.

Den fria sektorns samspel med offentligt finansierade kulturinstitutioner är viktigt för scenkonst- och musikområdets utveckling och det kan konstateras att det pågår ett ständigt utbyte och samverkan mellan institutioner och fria aktörer. Arrangörsledet utgör en av scenkonstens och musikens viktigaste infrastrukturer och de lokala arrangörerna har en avgörande betydelse för att invånare i hela landet ges tillfälle att ta del av professionell scenkonst och musik genom fria aktörer likväl som genom institutioner. För konstnärliga utövare och för publik samspelar dessa områden; arrangörer arrangerar föreställningar från institutioner och fria grupper, länsmusik turnerar med regionala orkestrar och fria ensembler.

I diskussioner med Kulturrådets referensgrupper inom musikområdet framträder dock en bild av att samverkan mellan den fria sektorn och den institutionella ännu inte hittat sin form: å ena sidan pekar man på att maktbalansen utgör en svår ekvation då institutionerna erhåller så mycket större andel medel; å andra sidan är det uppenbart att samverkan bidrar till att stabilisera det fria kulturlivets produktionsförhållanden och ge konstnärliga injektioner till institutionerna. I detta sammanhang kan finnas skäl att se över vilka hinder och möjligheter som finns i arbetet att främja utveckling och samverkan mellan det fria och det institutionella kulturlivet, liksom att lyfta frågor som berör musikarrangörskap i samband med dialogen med landstingen inom kultursamverkansmodellen och Stockholms läns landsting.

8 Analys, slutsatser och förslag

8.1 Det nationella perspektivet

8.1.1 Regelverk för bidraget

Regelverket för bidrag till musikarrangörer har ändrats de senaste tio åren, men gällande direktiv för bidrag till musikarrangörer har inte lämnat utrymme för större förändringar. Det har gått ca tio år sedan ”musikföreningar” ersatts av ”arrangörer” i anslaget 28:7 *Bidrag till vissa teater-, dans och musikändamål ap.1* i Kulturrådets regleringsbrev för budgetåret 2008. Det är även tio år sedan de nya kulturpolitiska målen beslutats av riksdagen. 2013 trädde förordningen (2012:516), som reglerar bidrag till det fria kulturlivet, i kraft. En ny förordning (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd utfärdades 2012. Regeringen har ändrat principerna för bidraget de senaste tio åren men förändringarna har i mycket liten grad påverkat hur Kulturrådet valt att stödja arrangörer.

Enligt förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd är myndighetens uppgift att, med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen, verka för kulturens utveckling och tillgänglighet genom att fördela och följa upp statliga bidrag och genom andra främjande åtgärder. I förhållande till sitt uppdrag är det nödvändigt för Kulturrådets relevans och legitimitet att renodla Kulturrådets relation med arrangörerna, musikgrupperna, komponisterna och musikutgivarna utifrån dagens förutsättningar snarare än utifrån praxis som utvecklats mycket tidigare än de gällande kulturpolitiska mål och förordningar som reglerar bidraget. Kulturrådet bör idag ge samma förutsättningar i bedömningen av ansökningar för alla sökande.

Utifrån uppföljningen i kapitel 3 kan vi se att Kulturrådets insatser för musikarrangörer bidragit till en stor spridning av musik i hela landet. De företrädesvis ideella föreningarna arrangerar ett stort antal konserter och är nyckelaktörer för att få till stånd ett varierat utbud även utanför storstadsområdena. Kulturrådet bör dock säkerställa förutsättningarna för att utifrån förordningen (2012:516) främja mångfald, kvalitet och förnyelse samt annan kulturpolitisk värdefull utveckling inom musikområdet. Detta kräver att Kulturrådet har en helhetsbild och kan göra prioriteringar och bedömningar utifrån ett samlat underlag.

8.1.2 Nationell överblick

I slutbetänkandet av Utredning om en Nationell musikplattform (SOU 2010:12), utgiven 2010 av Statens offentliga utredningar anges följande:

Kulturrådet beslutar om verksamhetsbidrag till arrangörer för engagemang av fria grupper (se kapitel 3). År 2009 uppgick stödet till musikarrangörer till ca 24 miljoner kr och har under den senaste tioårsperioden ökat kraftigt.

Kultursamverkansutredningen föreslår att en översyn görs av stödet till arrangörer. Motivet är att dagens system bygger på en uppdelning mellan olika genrer som i hög grad är historiskt betingad. Även stödet till musikarrangörer, där en stor del av medlen fördelas till fyra riksorganisationer som i sin tur fördelar medlen till lokala arrangörer, har vissa nackdelar. En sådan nackdel är att systemet inte tar hänsyn till att utvecklingen inom konstområdet innebär att olika uttryck blandas och korsbefruktar varandra.

Vi stödjer tanken om en översyn och menar att statens stöd bör ta hänsyn till de musikaliska uttryck som har svagt stöd på institutionell nivå, men att

det inte bör bidra till ett alltför starkt fokus på genreuppdelning. Ett problem som har uppmärksammats på senare år är att starka nätverk inom kulturlivet också riskerar att ha en utestängande effekt. Det kan t.ex. innebära att unga musikarrangörer som inte organiserar sig efter genre-tillhörighet inte heller får möjlighet att ta del av olika stöd – trots att de kan ha mycket hög kompetens när det gäller att skapa möten mellan den levande musiken och en publik. Det finns många tecken på att uppdelningen i fasta genrer är av mindre betydelse för de unga generationer som kommer utgöra framtidens musikliv. I sig ska detta inte ses som ett problem, även om det måste finnas ett utrymme att värna de musikaliska arv som också finns i traditionella genrer.

Ett annat skäl som talar för att den nuvarande ordningen bör ses över är att resurserna på regional nivå behöver samordnas bättre. I mindre län kan det uppstå situationer där olika offentligt stödda verksamheter med i stort sett liknande verksamhet konkurrerar om samma publik och samma scener. En bättre samordning och en närmare koppling mellan de ideellt verkande musikarrangörerna, Riksteatern och de regionala teatrarnas och musikinstitutionernas verksamhet bör vara mer gynnsam för kulturlivet i hela landet. En närmare relation mellan bidragsfördelnde instans och de enskilda föreningarna är också generellt att föredra när dessa är många och små.

Slutsatserna av kartläggningen *Arrangörer på musikområdet* prioriterade andra frågor än det som tas upp i de citerade paragraferna i slutbetänkandet av Utredning om en Nationell musikplattform. Den samlade kunskapen som Kulturrådet tagit del av de senaste åren genom arbetet med referensgrupper pekar delvis på samma problematik som gäller tio år senare.

I samband med verksamhetsbidrag till musikarrangörer delegeras uppgiften att fördela bidrag och uppföljningen av bidrag hanteras på olika sätt hos Kulturrådet och hos riksorganisationer. För riksorganisationer handlar det om att skicka rätt underlag till Kulturrådet, men Kulturrådet godkänner redovisningar på aggregerad nivå, precis på samma sätt som det beviljas. Beredningsprocessen i samband med bidrag till musikarrangörer är komplicerad från ansökningsprocessen till uppföljning av bidrag för sökande, handläggare, administratörer, utredare och även för själva riksorganisationerna som behöver hantera ansökningarna. Det krävs idag mycket förkunskaper för att förstå hur och varför bidraget är uppbyggt på det sättet som det är. I slutändan drabbar denna komplexitet både musiklivet och Kulturrådets möjlighet att göra analyser och omprioriteringar inom arrangörsbidraget för att använda de begränsade ekonomiska resurserna på det mest optimala sättet.

Kulturrådet ser också behovet som uppmärksammas i slutbetänkandet att bättre samordna resurserna på regional nivå, vilket nämns i avsnittet 7.4. En samlad gedigen kunskap om de fria arrangörerna i hela landet och ökade strategiska satsningar på musikarrangörer kan leda till synergier då denna kunskap också kan förmedlas i samtal med regioner i samband med samverkansmodellen, i dialogen med Kulturdepartementet, Konstnärsnämnden, Musikverket m.fl.

På grund av strukturen för bidraget är ansökningsunderlaget på verksamhetsbidrag till musikarrangörer skevt i den bemärkelsen att de som söker bidrag direkt hos Kulturrådet huvudsakligen är: riksorganisationer, större arrangörer i stora städer med eller utan kopp-

ling till riksorganisationer, RANK-föreningar utspridda i hela landet, festivaler och genreöverskridande musikarrangörer. De arrangörer som är genreövergripande finns företrädesvis i stora städer. Ansökningsunderlaget är med andra ord ganska smalt och ger inte överblick på arrangörer i hela landet, mer än på aggregerad nivå genom vidareförmedlingen. Utifrån Kulturrådets uppdrag vore det önskvärt att öka ambitionsnivån för att få en bättre överblick på hur musik produceras och presenteras i hela landet, både vad gäller det fria som det institutionaliserade musiklivet samt hur samarbeten sker (eller ej) däremellan. Kulturrådet kan enbart arbeta främjande för musiklivet i Sverige genom en övergripande kunskap om alla delar, inte minst det som myndigheten beviljar stöd till. I dagsläget har Kulturrådet inte denna överblick, och inte heller möjlighet att få en helhetsbild för att identifiera var extra insatser måste göras för att en publik ska ha möjlighet att uppleva livemusik, även på mindre orter.

Under de senaste åren har referensgrupperna för musikområdet pekat på ett behov av ökad mångfald av musikaliska uttryck som bättre speglar hur musiklivet ser ut. Det handlar både om att ge samma möjlighet till alla typer av musikaliska uttryck representerade i ansökningar som inkommer till Kulturrådet och musikaliska uttryck som inte finns representerade i bidragsgivningen. Hindren kan vara att regelverket för bidrag inte är anpassat till hur musiklivet ser ut, t.ex. genom krav på kommunal/regional medfinansiering eller juridisk person. Delvis beror det också på att Kulturrådet behöver utveckla sitt arbete att nå nya arrangörer och uppnå en större bredd bland sökande. Utöver det konstaterar Kulturrådet utifrån sin bidragsgivning, precis som slutbetänkandet SOU 2010:12 påpekar, att gränserna mellan musikaliska genrer luckras upp alltmer och att musikarrangörer vill presentera olika musikaliska uttryck. Även utifrån detta är det rimligt att Kulturrådet ser över strukturen för arrangörsbidraget.

Riksorganisationerna är viktiga motorer för professionaliseringen av arrangörsledet. De har stor potential att främja arrangörsledet och musiklivet nationellt genom sina informationsinsatser direkt till medlemmar, utbildningsinsatser, turnékoordinerande insatser och satsningar med särskilda fokus utifrån behovet i respektive fält. Exempel på dessa satsningar är de projekten som genomförts med stöd av Kulturrådet, av Musikverket och även av Postkodlotteriet och några som kan nämnas är Check, Ny(A)modigheter, Nya arrangörer, Jazzapparaten, Pulsslag m.m. Det är dock viktigt att inte förväxla medlemsintressen med Kulturrådets uppdrag att främja och stödja konstnärlig utveckling, varierat utbud och det publika perspektivet.

Festivaler började söka bidrag hos Kulturrådet 2009 med syfte att festivaler av nationell betydelse skulle få bidrag. Det är viktigt att alla festivaler söker bidrag direkt från Kulturrådet, vilket kommer bli fallet om nya riktlinjer antas utifrån förslagen i den här översynen. Detta för att Kulturrådet ska kunna göra bedömningen om de är av nationellt kulturpolitisk betydelse. En enda beredning av bidrag ger möjlighet till Kulturrådet att göra en samlad bedömning av hur medel bör riktas till arrangörer som har ett musikaliskt program året runt, till festivalarrangörer och till främjande insatser. Kulturrådet ser sammantaget ett behov av att ytterligare undersöka och följa frågan om festivaler, inte minst hur prioriteringar ska ske mellan året-runt-verksamhet och festivaler samt hur festivalpubliken ska hanteras i de kvantitativa sammanställningarna.

8.2 Juridiska aspekter av vidareförmedlingen av bidrag

Vad gäller fördelning av verksamhetsbidrag till musikarrangörer finns det sex olika beredningsinstanser: *Kulturrådet*, *RFoD*, *Kammarmusikförbundet*, och *Svensk Jazz* för vidareförmedling av bidrag samt *Svensk Live - Unga arrangörsnätverk* och *Kontakt nät* för vidareförmedling av konsertsubvention. Även *Svensk Live* fick projektbidrag till musikarrangörer för vidareförmedling av bidrag inför 2018. Kulturrådets kartläggning *Arrangörer på musikområdet* antydde att det inte skulle spela någon roll om en organisation sökte bidrag direkt från Kulturrådet eller via riksorganisation. Faktum är att, bland riksorganisationer som vidareförmedlar bidrag i form av verksamhetsbidrag, är beviljandegraden (antal bifall delat med antal ansökningar) närmast 100 procent. Detta kan jämföras med beviljandegraderna för musikbidragen som bedöms av referensgrupper och som är kopplade till förordning (2012:516) om statsbidrag till det fria kulturlivet inom teater-, dans- och musikområdet. För 2017 varierar de mellan 24 och 72 procent för de olika musikbidragen. Skillnaderna har olika orsaker men Kulturrådet behöver ta ett samlat grepp om grunder för bedömningen av bidragen. Att inom en ansökningsomgång bevilja bidrag till alla som söker är i sig inget felaktigt. Men vad gäller vidareförmedlingen i det här fallet innebär förfarandet i praktiken att det finns en outtalad grund för bedömning, som baseras på medlemskap. Med det menas att genom ett medlemskap hos en riksorganisation som vidareförmedlar bidrag kan en organisation i princip per automatik få ett bidrag, förutsatt att vissa grundkrav uppfylls. Ett medlemskap spelar alltså roll för utfallet av hela bidragsgivningen och medför olika förutsättningar beroende på om man söker via riksorganisation eller direkt hos Kulturrådet. Utöver detta representerar riksorganisationerna sina medlemmar och det ligger i riksorganisationernas intresse att vidmakthålla sin ställning genom att erbjuda goda förutsättningar för så många medlemmar som möjligt.

I nuläget belastar riksorganisationernas bidragsadministration anslag 2.2 ap 1 i Kulturrådets regleringsbrev; *Bidrag till den fria scenkonsten, arrangörer, fonogramverksamhet och vissa aktörer av kulturpolitiskt intresse*. Riksorganisationerna utför alltså Kulturrådets uppgifter samtidigt som deras administrativa kostnader för vidareförmedlingen belastar fel anslag. Inte heller denna aspekt, kostnader för vidareförmedling, analyserades i kartläggningen *Arrangörer på musikområdet*.

Riksorganisationerna bedriver ett gediget arbete i förhållande till sina medlemmar och har seriösa avsikter att utveckla musikområdet. De har tagit sig an uppgiften att vidareförmedla bidrag på största allvar och gjort det bästa de kan utifrån sina förutsättningar och utifrån hur deras respektive fält ser ut. Men vidareförmedlade bidrag kommer inte att beviljas enligt förvaltningsrättsliga principer då:

- Kulturrådet ger i sin bidragsgivning möjlighet till flera parallella beredningar av bidrag i samband med verksamhetsbidrag till musikarrangörer; riksorganisationerna arbetar på olika sätt med beredning av ansökningarna från sina medlemmar, vilket även skiljer sig från Kulturrådets beredning av ansökningar.
- Ansökningar från arrangörer via riksorganisationer kan inte i dagsläget beredas enligt Kulturrådets beslutade riktlinjer för bidragsgivningen.
- Kulturrådet är en förvaltningsmyndighet som lyder under förvaltningslagen och har verktyg för att behandla alla lika och i samband med beredning av ansökningar medan riksorganisationer inte behöver förhålla sig varken till förvaltningslagen eller till Kulturrådets interna riktlinjer för bidragsgivningen.

Riksorganisationer är intresseorganisationer och representerar sina medlemmars intressen; medlemmarna behandlas delvis utifrån andra grunder än de som gäller i förhållande

till arrangörer som söker bidrag direkt hos Kulturrådet. Medlemskap i sig är alltså en grund för bedömning när medlemmar skickar ansökningar till Kulturrådet via riksorganisationer. Kulturrådet har dessutom de senaste åren haft juridiska utmaningar gällande bidragsärenden där anklagelser kopplade till #metoo förekommit. Åtgärder har vidtagits från fall till fall och det har belyst komplexiteten som skulle uppstå om detta gällde aktörer som fått vidareförmedlat bidrag från riksorganisationer. Detta har i sin tur lett till frågan om vad som händer när en aktör med vidareförmedlat bidrag inte följer lagen. Var ligger ansvaret, hos riksorganisationen som tagit emot det statliga bidraget eller hos medlemsföreningen? Den här typen av komplikationer uppstår när Kulturrådet väljer att lägga ut bidragsgivningen på andra aktörer. Faktum kvarstår att riksorganisationerna rent formellt inte är förvaltningsmyndigheter med samma skyldigheter som Kulturrådet gentemot förvaltningslagen.

I beredningen av ansökningar genom åren har några arrangörer valt att samtidigt söka bidrag från både Kulturrådet och någon eller några riksorganisationer för samma ändamål och därmed eventuellt kunnat få dubbelt stöd. Rent hypotetiskt finns det inget lagligt stöd för att förhindra en bidragssökande från att söka från flera olika källor för samma ändamål. Vid ett flertal tillfällen har aktörer ansökt om bidrag både direkt hos Kulturrådet och hos en riksorganisation. Det har förekommit att en aktör ansöker hos två riksorganisationer beroende på vilka musikaliska uttryck den ansöker om bidrag för. Det har också förekommit att aktörer får avslag när de söker direkt hos Kulturrådet för att sedan beviljas verksamhetsbidrag från riksorganisationer

8.3 Förslag till förändringar av musikarrangörsbidraget

Kulturrådet ser ett behov av att genomföra de förändringar som redovisas nedan i avsnitt 8.3.1 - 8.3.4, mot bakgrund av de resonemang som förs i denna översyn som berör:

- Kulturrådets uppdrag och ansvar att fördela och följa upp bidrag med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen
- Uppdraget att främja mångfald, kvalitet och förnyelse enligt förordningen (2012:516) som reglerar arrangörsbidraget
- Juridiska aspekter av bidragsgivningen enligt förvaltningslagen
- Kulturrådets utvecklingsarbete att ytterligare kvalitetssäkra och effektivisera bidragsgivningens processer
- Behovet av att ha en bidragsgivning där alla ansökningar bedöms av en och samma referensgrupp som bidrag till fria musikgrupper, fonogramstöd och bidrag till samverkan med kompositörer
- Behovet att göra prioriteringar utifrån en nationell överblick
- Musiklivets behov av långsiktig planering

8.3.1 Typ av medfinansiering

I kapitel 3 framgår att biljettintäkter är den enskilt största intäktsposten för musikarrangörer. Kulturrådet har länge betraktat den kommunala och regionala medfinansieringen av musikarrangörer som ett mått på arrangörens goda lokala förankring och som ett sätt att dela ansvaret för arrangörernas finansiering mellan kommun, region och stat. Det statliga bidraget har uppfattats som ett incitament för kommuner och regioner att fortsätta att bevilja bidrag till musikarrangörer. Det är dock så att det kommunala eller regionala bidraget beviljas delvis på andra grunder än det statliga bidraget, då de olika instanserna har olika uppdrag. Även på kommunal nivå behöver kulturnämnden göra avvägningar i förhållande till nya aktörer som vill komma in i bidragsgivningen. Att en aktör inte har ett kommunalt stöd idag betyder inte att verksamheten inte är viktig för kommunen, utan det kan vara så att kommuner väljer att prioritera de som redan får bidrag, precis som

Kulturrådet har gjort genom åren. Kulturrådet ser fortfarande kommunernas och regionernas medfinansiering och engagemang som väldigt viktiga för arrangörsledet. Kulturrådets uppgift är dock att främja musikområdet och utvecklingen av fältet. Därför behöver även verksamhetsbidrag öppnas för att innefatta andra typer av medfinansiering än kommunal och regional. Man bör dock påpeka att en del kommuner endast ger stöd till föreningar, vilket innebär att arrangörer som har en annan organisationsform kan ha ett starkare behov av annan medfinansiering, då det kommunala stödet kan vara en betydande del av intäkterna.

Enligt direktiv för verksamhetsbidrag till musikarrangörer prioriteras verksamheter med kommunal och/eller regional medfinansiering. I syfte att ge lika möjligheter till bidrag för olika typer av arrangörsverksamheter föreslås i de nya riktlinjerna att alla typer av medfinansiering beaktas i samband med verksamhetsbidrag till musikarrangörer, vilket redan gäller för projektbidrag till musikarrangörer sedan tidigare. Det finns inte något i förordning (2012:516) som motsätter sig denna förändring.

8.3.2 Öppna för enskilda näringsidkare att söka verksamhetsbidrag

Enligt nuvarande direktiv för musikarrangörer kan endast juridiska personer söka. Att öppna möjligheten för enskilda firmor att ansöka om verksamhetsbidrag skulle vara tidsenligt och bättre svara mot hur musikområdet ser ut idag, där enskilda firmor är betydande del av de aktörer som arbetar professionellt med musik. Med en sådan öppning förutspår Kulturrådet att andra typer av ansökningar, som t.ex. kommer från ”mellanledet”, aktörer som arbetar för att fria musikgrupper och arrangörer ska mötas, alltså bokare, producenter, festivalarrangörer m.fl. Mellanledet är för vissa musikaliska fält bristfälligt i dagsläget och ett resultat av detta är att fortfarande sju år efter Rikskonserterns nedläggning finns ett tomrum vad gäller koordinering av nationella och internationella turnéer i Sverige. Även denna förändring har stöd i förordningen (2012:516).

När direktivet för bidraget togs fram var det tänkt att verksamhetsbidrag skulle ges till organisationer som även fått ett kommunalt och/eller regionalt stöd och att det endast skulle gå till juridiska personer. Som ett komplement till verksamhetsbidrag finns det projektbidrag till musikarrangörer som kan beviljas till festivaler, konsertserier, turnésamarbeten mellan arrangörer med svenska eller internationella grupper i Sverige och för främjande insatser som bidrar till att utveckla arrangörsleden. Detta bidrag kan beviljas både till juridiska personer och enskilda näringsidkare och ett riktmärke är att den statliga finansieringen inte ska överstiga 30 procent av projektets totala finansiering. I ansökningsomgången som genomfördes under våren 2018 ser man att projektbidraget synliggör aspekten av utvecklingen av musikområdet genom nya typer av samarbeten, genom att nya aktörer som aldrig sökt bidrag har hittat till Kulturrådets bidragsgivning samt att det finns en stor mångfald av musikaliska uttryck bland ansökningarna som beviljats bidrag. Som exempel på detta kan vi konstatera att bland 75 ansökningar i den senaste ansökningsomgången har 19 aktörer fått ett projektbidrag till musikarrangörer för första gången. I projektbidraget till musikarrangörer ser man överlag förnyelseaspekter både vad gäller sökande organisationer och främjande insatser för arrangörsledet.

8.3.3 Ta bort vidareförmedling av bidrag

Utifrån likhetsprincipen (se kapitel 5) är det nödvändigt att Kulturrådet ger samma möjlighet till alla att söka bidrag. Det är Kulturrådets uppdrag att göra bidragsgivningen rätts-säker och transparent. Mot bakgrund av det som beskrivs i avsnittet 8.2 ska alla ansökningar granskas i en enda beredningsprocess och av samma referensgrupp. Även om riksorganisationer tar uppgiften att vidareförmedla bidrag på största allvar är deras främjande

roll överordnad rollen som bidragsgivare. Ansökningar om verksamhetsbidrag till musikarrangörer ska ha en ordinarie beredningsprocess som den som beskrivs i Kulturrådets riktlinjer för bidragsgivningen.

Bidrag till musikarrangörer bör därför beredas och bedömas av en och samma referensgrupp, liksom övriga bidragsformer där ansökningar bedöms av referensgrupper. Detta gör att de sökande bedöms på samma grunder utifrån likhetsprincipen. Referensgruppen behöver i och med denna förändring utökas från dagens fem ledamöter till nio eller helst tio. Dels innebär förändringen att referensgruppen kommer att bedöma ett stort antal ansökningar som riksorganisationerna tidigare har hanterat, och dels ställs det höga krav på en så kompetent och heltäckande referensgrupp som möjligt, både vad gäller kulturpolitiska mål och prioriteringar såväl som arrangörers förutsättningar och behov inom samtliga musikaliska uttryck och i hela Sverige.

Det kommer även fortsättningsvis att finnas möjlighet för riksorganisationer att söka bidrag för främjande insatser för professionaliseringen av arrangörsledet genom informations- och utbildningsinsatser, samt samordningsinsatser i samband med turnésamarbeten.

8.3.4 Två- eller treåriga bidrag

Många aktörer inom det fria musiklivet har under de senaste åren uppfattat att den offentliga bidragsgivningen har ”projektifierats” och att det saknas långsiktig medfinansiering för verksamheterna. Beslut för bidrag till musikarrangörer kommer i slutet av januari eller början av februari det året som verksamhetsbidraget avser. Det är ganska sent med tanke på att arrangörerna har ett behov av att i god tid veta om de får bidrag för att kunna planera sin årsverksamhet. Även om Kulturrådet inte kan bevilja bidrag mer än ett år i taget vore det mycket fördelaktigt för musiklivet om det i beslut fanns en intention om att medfinansiera en verksamhet även ett eller två år framåt, förutsatt att Kulturrådet disponerar samma anslagsbudget.

8.3.5 Sammanställning samt konsekvenser av förslag till förändringar

Ändring	Faktiska och möjliga konsekvenser
Juridisk person och enskild näringsidkare kan söka bidrag	<ul style="list-style-type: none"> - ökad mångfald av sökande och musikaliska uttryck (t.ex. nya arrangörer, producenter, bokare, turnékoordinatorer) - bidraget uppfattas som mer relevant för musiklivet - ökad konkurrens för de som tidigare beviljats bidrag - stort personligt ansvar med enskild firma. - risk att fria musikgrupper söker för att arrangera sina egna konserter, vilket inte är syftet med bidraget
Kulturrådet prioriterar sökande som har kommunal, regional eller annan medfinansiering. Arrangörer som budgeterar för biljettintäkter prioriteras.	<ul style="list-style-type: none"> - ökad mångfald av sökande och av musikaliska uttryck - bidraget uppfattas som mer relevant för musiklivet - biljettintäkter lyfts fram som en stor och viktig andel av musikarrangörernas budget - ökad konkurrens för de som tidigare beviljats bidrag - vissa typer av arrangörer (tex gratisfestivaler) kommer ej prioriteras
Avskaffande av vidareförmedling	<ul style="list-style-type: none"> - ökad rättssäkerhet och transparens i Kulturrådets bidragsgivning - alla söker bidrag på samma villkor och erbjuds samma service hos Kulturrådet. Till exempel genom att svara på samma frågor i våra blanketter - bidragsadministration hos riksorganisationerna belastar inte längre bidragsanslaget, utan Kulturrådets förvaltningsanslag. - medel och arbetskraft hos riksorganisationerna frigörs och skapar möjligheter för riksorganisationer att utveckla sina främjande roller i förhållande till sina medlemsorganisationer - ökad kunskap hos Kulturrådet som kan ligga till grund för myndighetens strategiska arbete - risk för att riksorganisationer upplever att de tappar relevans och legitimitet gentemot sina medlemsföreningar - risk för negativa reaktioner från riksorganisationer och deras medlemsföreningar - Kulturrådet får ökade förvaltningskostnader och söktryck på musikarrangörsbidraget, dock i paritet med andra bidrag (t.ex. fonogramstöd 670 ansökningar/år). Det blir en ökning på uppskattningsvis 300 ansökningar att hantera hos Kulturrådet - arbetsbördan minskar å ena sidan för enheten för verksamhetsstöd och bidragshandläggare när hanteringen av riksorganisationernas vidareförmedling tas bort. Å andra sidan ökar arbetsbördan givet att fler ansökningar bereds på Kulturrådet
Fleråriga bidrag (OBS denna förändring implementerades inte i riktlinjerna)	<ul style="list-style-type: none"> - möjlighet till mer långsiktig finansiering av aktörer inom musiklivet - möjlighet för musikarrangörerna att planera sin verksamhet mer långsiktigt. - risk för felaktiga förväntningar hos de sökande. Kan uppstå oklarheter för de sökande om vad flerårigt bidrag innebär och vilka villkor som skulle gälla.
Sammantagna konsekvenser av alla förändringarna	<ul style="list-style-type: none"> - mer transparens och rättssäkerhet i bidragsgivningen. - bidraget uppfattas som mer relevant för musiklivet. - frigörande av medel för genomförande av verksamhet i arrangörsleden. - Kulturrådet har en god överblick på musikområdet utifrån statlig medfinansiering och kan arbeta strategiskt för musikområdet utifrån ökad kunskap. - nästan fördubblade kostnader för referensgruppsledamöter då gruppen utökas med fyra till fem personer.

8.3.6 Konsekvenser av att inte förändra bidraget

Om Kulturrådet väljer att inte göra förändringarna under 2018 ser vi bland annat följande möjliga konsekvenser:

- Kulturrådet följer inte de förvaltningsrättsliga principerna och beslutade riktlinjer för bidragsgivningen.
- Aktörer fortsätter att söka bidrag på olika villkor. De som missgynnas är alla de aktörer som kan vara drivande för utvecklingen inom sitt musikaliska fält men som inte uppfyller dagens krav för bidrag.
- Bidraget fortsätter att vara komplicerat att förstå, särskilt för nya aktörer. Det gäller inte minst hur Kulturrådets bidragssida ser ut med olika typer av information beroende på om det är en riksorganisation eller inte som söker. Komplexiteten minskar tillgängligheten och möjligheten till en mångfald av sökande aktörer.
- Kulturrådet bedömer att det inte är lämpligt att öppna verksamhetsbidraget för enskilda näringsidkare och annan medfinansiering än kommunal eller regional utan att även ta bort vidareförmedlingen av bidrag. Det skulle potentiellt leda till en stor ökning av sökande via riksorganisationer och Kulturrådet skulle få ännu sämre överblick av hur bidragen fördelas och följs upp.

8.4 Kommunikationsinsats

Om förändringarna genomförs behövs en plan för hur detta kommuniceras. Det gäller både kommunikationen med de sökande arrangörerna och med berörda riksorganisationer. En samsyn kring hur förändringen kommuniceras bör uppnås mellan riksorganisationerna och Kulturrådet i så hög grad som möjligt.

Punkter att ta upp i kommunikationsarbetet:

- Kommunicera tydligt att Kulturrådet kommer att fortsätta ge bidrag till riksorganisationer för främjande insatser för arrangörsledet.
- Kommunicera förändringarna gemensamt med riksorganisationerna, om de vill det.
- Kommunicera att Kulturrådet i fördelningen för 2019 inte planerar några stora ändringar i bidragsbeloppen för de arrangörer som tidigare fått vidareförmedlat bidrag.
- Informera om bidragsutlysningen hösten 2018 i många kanaler (sociala medier, etc.). Detta behöver göras i större skala än tidigare.

8.5 En strategi för musikområdet?

För att på bästa sätt bibehålla fokus på sitt uppdrag och maximera effekten av de medel som finns för att stärka det fria musiklivet utifrån de kulturpolitiska målen behöver Kulturrådet ta fram en handlingsplan för musikområdet. I och med samverkansmodellen och den kunskap Kulturrådet har om musiklivet i varje region finns det goda förutsättningar för att upprätta en handlingsplan kring vilka prioriteringar Kulturrådet bör ha under de närmsta tre till fem åren. Strategin kan bland annat beskriva hur Kulturrådet ska etablera en ny relation med arrangörsledet. Arrangörsledet spelar en nyckelroll för hur det fria musiklivet som håller hög konstnärlig nivå ska vidareutvecklas, förnyas och spridas geografiskt.

Kulturrådet har under de senaste åren blivit uppmärksammat av referensgrupperna inom musikområdet på bristen på musikalisk och kulturell mångfald i ansökningsunderlagen

för alla bidrag. Kulturrådet har i samband med satsningen Kreativa platser upparbetat metoder för att nå nya aktörer och dessa metoder skulle med stor fördel kunna tillämpas i samband med bidrag till musikområdet. Uppsökande verksamhet i kombination med enklare ansökningsförfarande för musikarrangörer leder förhoppningsvis till en helt annan typ av ansökningsunderlag i en snar framtid, som säkerställer Kulturrådets relevans för musiklivet och ökar mångfalden i bidragsgivningen.

Förändringarna i bidragsgivningen till det fria musiklivet, förbättrad överblick på de nationella insatserna på musikområdet som innefattar både det fria och det institutionella, samt en strategi för musikområdet bör på sikt stärka Kulturrådets arbete att främja kvalitet, mångfald och förnyelse.

9 BILAGA A. Direktiv från 2015, GD 2015:166

Innehållet i direktivet återges nedan i sin helhet:

Utgångspunkter

Kulturrådet har beslutat om dessa direktiv som vägledning för sökande av bidrag för konsertverksamhet och främjande insatser för arrangörer inom musikområdet. Direktiven är också styrande för referensgruppen och sakkunniga när de lämnar förslag till vilka ansökningar som ska beviljas bidrag.

Reglering

Syftet med statsbidraget är att främja mångfald, kvalitet och förnyelse samt annan kulturpolitiskt värdefull utveckling inom det fria kulturlivet och regleras av förordning SFS 2012:516. Av förordningen framgår särskilda villkor avseende finansiering. Bidrag till organisationers internationella och/eller interkulturella arrangörsverksamhet regleras av förordning SFS 2012:517 med ändamål att främja ett kulturutbud av hög kvalitet som bidrar till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen. Generell föreskrift (2013:2) för Kulturrådets bidragsgivning är styrande för hanteringen av inkomna ärenden.

Allmänna förutsättningar

Bidraget syftar till att främja en mångfald av musik av hög kvalitet som tillgängliggörs för allmänheten i form av konserter eller andra publika evenemang. Bidrag kan sökas för konserter med professionella artister och musikgrupper inom den fria sektorn samt för samlade och stödjande insatser för arrangörer inom musikområdet. Bidrag lämnas inte för amatörverksamhet/projekt. Bidrag kan sökas av fria aktörer verksamma i Sverige inom musikområdet. Med fri aktör avses organisationer som saknar offentlig huvudman. Bidrag kan även sökas av nationella riksförbund som samlar medlemsorganisationer som kontinuerligt arrangerar konsertverksamhet med professionella artister och musikgrupper. Bidrag kan inte sökas av verksamheter med kommunal, regional eller statlig huvudman eller av organisationer som har statligt verksamhetsbidrag för regional kulturverksamhet genom Kultursamverkansmodellen eller direkt från Kulturrådet enligt regleringsbrev. Bidrag kan beviljas i form av *verksamhetsbidrag* eller *projektbidrag*. Ansökningarna bedöms av en referensgrupp eller sakkunniga inom musikområdet som lämnar förslag till beslut. Referensgruppens ledamöter utses av Kulturrådets styrelse.

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidrag kan sökas av juridiska personer som bedriver en omfattande och kontinuerlig konsertverksamhet med professionella artister och musikgrupper. Ett riktmärke för bidragsgivningen är:

- att organisationen har arrangerat minst sex konserter med professionella musikgrupper och/eller artister under innevarande år och att verksamhet i minst motsvarande omfattning planeras för den period som ansökan avser, eller
- att organisationen bedriver en återkommande festivalverksamhet av nationell kulturpolitisk betydelse.

Riksorganisationer kan ansöka om bidrag för samordnade insatser som främjar turnésamarbeten och verksamhet som bidrar till en ökad mångfald, kvalitet och förnyelse av organisationens medlemmar. För att kunna söka bidrag som riksförbund ska organisationen ha minst 30 medlemsorganisationer spridda i minst fem län.

Riksförbund kan, för de medlemmar som uppfyller de grundläggande kraven, samlat ansöka om att vidarefördela bidrag till dessa. Bidrag kan dock inte sökas för att vidarefördela till medlemmar som endast bedriver festivalverksamhet. För att ansöka om att vidarefördela verksamhetsbidrag ska information om de enskilda medlemmarnas verksamhet lämnas samlat i ansökan. Informationen om medlemmarnas verksamhet ska följa Kulturrådets ansökningsblankett och bidragsgivningen ska följa Kulturrådets utgångspunkter för bedömning. En organisation kan inte beviljas verksamhetsbidrag både genom ett Riksförbund och direkt från Kulturrådet. Medlemmar i riksförbund kan välja att söka bidrag direkt från Kulturrådet.

Projektbidrag

Projektbidrag kan sökas av juridiska personer och enskilda näringsidkare. Organisationer som uppbar verksamhetsbidrag från Kulturrådet eller genom fördelning från riksorganisationer beviljas endast projektbidrag om det finns särskilda skäl. *Projektbidrag* kan sökas för konsertserier, festivaler och samarbeten mellan arrangörer som avser turnéer med svenska eller internationella grupper i Sverige. Bidrag kan lämnas för kostnader som rör professionella musikers medverkan. Ett riktmärke är att minst fem konserter riktade till allmänheten ska ingå i projekt som rör konsertserier och turnéer. *Projektbidrag* kan även sökas för främjande insatser som bidrar till att utveckla arrangörsledet.

Ansökan

Ansökan ska innefatta de obligatoriska uppgifter som efterfrågas vid ansökningstillfället och beskriva hela verksamhetens eller projektets budget, inte enbart de delar som rör kostnader som bidrag kan sökas för. Riksförbund ska i ansökan redogöra för antalet medlemmar och beskriva innehållet i de insatser som planeras för medlemmarnas räkning. Kulturrådet kan utöver uppgifter som efterfrågas i samband med ansökan även begära in ytterligare uppgifter för att pröva ansökan.

Utgångspunkt för bedömning

Bidrag beviljas för verksamhet/projekt som leder till publika arrangemang av konstnärlig kvalitet och kulturpolitisk betydelse. Fördelningen av bidrag ska främja mångfald, kvalitet och förnyelse.

För *verksamhetsbidrag* prioriteras ansökningar med kommunal och/eller regional finansiering.

För *projektbidrag* är ett riktmärke är att den samlade statliga bidragsgivningen inte bör överstiga 30 procent av projektets totala finansiering.

Kulturrådet bedömer verksamhetens/projektets konstnärliga innehåll och arrangörens plan för genomförande. Särskilt bedöms verksamheternas ambition att nå nya publikgrupper. Vägledande är att arrangören ska betala gager som minst uppnår motsvarar Musikerförbundets riksminimitariff.

Arrangörer av återkommande festivaler prioriteras endast för verksamhetsbidrag om festivalen bedöms främja en nationell kulturpolitisk utveckling.

För riksorganisationer som söker verksamhetsbidrag bedöms organisationens arbete med att främja utvecklingen av medlemmarnas konsertverksamhet. Särskild bedöms centrala insatser för att utveckla det professionella arrangörskapet, bidra med kunskap som stärker

mångfald och kvalitet samt samordnande insatser som stärker medlemmarnas konsertverksamhet. Kulturrådets bidrag riktar sig inte till medlemsvärning eller bildande av nya arrangörsorganisationer.

För *projektbidrag* som rör främjande insatser för arrangörsledet bedöms behovet av insatsen, nationell kulturpolitisk relevans samt organisationens plan för genomförande.

Kulturrådet prioriterar ansökningar som:

- innefattar ett jämställdhets-, mångfalds- och/eller barn- och ungdomsperspektiv
- främjar internationellt och/eller interkulturellt utbyte och samverkan
- möjliggör en ökad tillgänglighet till kultur för personer med funktionsnedsättning
- särskilt bidrar till att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

Villkor

Som villkor för bidraget gäller att Kulturrådet ska underrättas om verksamheten/projekten väsentligt ändras vad gäller konstnärligt innehåll, medverkande, tidplan eller finansiering i förhållande till vad som angivits i ansökan. Sådana ändringar kan innebära att bidraget eller del av bidraget ska återbetalas. I övrigt ska sökande följa de villkor för redovisning som Kulturrådet anger. Brister sökande i detta avseende kan bidraget eller delar av bidraget komma att återkrävas. Kulturrådet kan i samband med beslut ange ytterligare villkor för bidragets användning.